

PISSARRA

Revista d'ensenyança de les Illes - N° 48 Gener 1989

UNA ESCOLA
AL SERVEI
DEL NOSTRE POBLE

II

A. DE RIJSE

**DIRECCIÓ I
CONSELL DE
REDACCIÓ**

Pedro Polo Fernández
Gabriel Caldentey Ramos
Neus Santaner Pons
Mercè Romagosa Ferrer
Tomàs Martínez Miró

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de
l'ensenyança de les Illes Balears

EDITA

Sindicat de Treballadors de l'ensen-
yança
de les Illes (STEI)

La revista no s'identifica necessària-
ment
amb els articles que van signats pels
seus autors.

dep. legal.: PM 533-1979

INDEX

UNA ESCOLA AL SERVEI DEL NOSTRE POBLE	
	3
II CONGRÉS STEI	
	4
LES COMPETENCIES EN EDUCACIÓ	
	5
CAPA L'ESCOLA NACIONAL DE LES ILLES	
	7
ACCIÓ SINDICAL	
	8
ENTREVISTA AL SECRETARI GENERAL DE L'STEI	
	11
VALORACIÓ DEL PROCÉS I RESULTATS DE LES ELECCIONS AL CONSELL DEL CEP DE PALMA REALITZADES EL 16 DE DESEMBRE 1988	
	13
AVANÇAT PER A L'ENSENYAMENT, IV CONGRÉS D'UCSTE	
	14
ESCOLA I LLENGUA	
	17
CAPÓ I EL MUSEU PEDAGÓGIC PROVINCIAL	
	20
EL FRACASO DE LAS ELECCIONES A CONSEJO DE CENTRO	
	23
PARLAMENT DE L'ACTE DE PROCLAMACIÓ PREMIS OCB	
	24
PREMIS 31 DE DESEMBRE DE L'OCB	
	26
PROMETEO DE POESIA	
	27
ELECCIONS A CONSELLS ESCO- LARS CENTRES ESTATALS	
	28
TAULA S'ESCRIU AMB "M"	
	29
RECERCA BIBLIOGRAFICA	
	30

**SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS
LLIBRES DELS PAÏSOS
CATALANS
JOGUINES I LLIBRES
INFANTILS**

Carrer d'en Rubí, 5
Telèfon 71 38 21
07002 PALMA

UNA ESCOLA AL SERVEI
DEL NOSTRE POBLE

Pissarra obri les seves pàgines per oferir als seus lectors una síntesi de les alternatives i propostes aprovades al II Congrés de l' STEI, celebrat els dies 18 i 19 de novembre al marc físic de l'Escola de Magisteri.

Els 137 delegats de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera varen actualitzar i redefinir conceptes i utopies que estaven presents a l'Alternativa, d'Escola i de model Sindical dissenyada al I Congrés de Sindicat (desembre 1978).

No és intenció d'aquestes línies fer una anàlisi exhaustiva a manera de balanç de l'acció sindical desenvolupada al llarg dels darrers 10 anys per l' STEI, període que podríem caracteritzar com el de la **transició a la consolidació democràtica**, com es definia a l'informe de la Comissió Executiva davant els congressistes.

Tan sols assenyala-

rem que lluitarem i lluitarem per assolir una ESCOLA PÚBLICA al servei del nostre poble, per a un Ensenyament compensador de les desigualtats socials, per a la consecució de les transferències educatives -condició necessària, encara que no suficient- per avançar cap el model d'escola que propugnam, una ESCOLA NACIONAL, normalitzadora de la nostra cultura i llengua; pel COS UNIC d'ensenyants, per a un ensenyament no jerarquitzador i per a la millora de les condicions econòmiques, laborals i socials dels treballadors de l'ensenyament.

L'acció sindical no consisteix únicament en interpretar la realitat sinó també en transformar-la. Aquí i ara, les propostes i alternatives del II Congrés assenyalen els reptes i compromisos de futur:

- a) Reforma de la LODE per a democratitzar els centres, en especial els concertats.
- b) Adequació del projecte de Reforma als nostres trets culturals i lingüístics.
- c) Assumpció de les màximes

competències en matèria educativa que possibilitin, entre altres fets, un marc autònom de negociació sindical.

No tractam de fer un llistat complet de les reivindicacions, només hem assenyalat alguns dels temes fonamentals per omplir de contingut el lema del II Congrés: **Una escola al servei del nostre Poble**. Es el nostre compromís, com a força sindical majoritària de l'ensenyament (privat-estatal) de les Illes Balears. En les respostes del Secretari General de l' STEI a l'entrevista efectuada per la redacció de Pissarra, trobareu sintetitzades moltes de les idees, propostes i valoracions que fa el sindicat.

La redacció de Pissarra, a partir del proper número, iniciarà una nova etapa que es vol caracteritzar per la màxima atenció a tots els esdeveniments de renovació pedagògica i experiències didàctiques desenvolupades pels ensenyants i els centres de les Illes. Per això, sol·licitam que ens faceu arribar els vostres articles, col·laboracions o informacions sobre qualsevol tipus d'activitat o experiència docent.

Al mateix temps vos indicam que a partir d'ara Pissarra intentarà comptar de manera habitual amb nous col·laboradors de reconegut prestigi cultural.

II CONGRÉS STEI

Deu anys després de la creació del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyança de les Illes, es celebrà el II Congrés de l' STEI el passats dies 18 i 19 de novembre a les dependències de l'Escola de Pràctiques i l'Escola Universitària del Professorat d'E.G.B.

Participaren en aquest Congrés 137 delegats de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera en representació dels sectors preescolar, EGB, EEMM i Universitat així com personal no docent. Durant els dos dies que durà el Congrés es varen debatre les ponències sobre Model d'Escola, Acció Sindical i Model Sindical.

El Model d'Escola que propugna l' STEI és prou clar: una escola nacional de les Illes, àrrelada al medi que ha de tenir en compte tres aspectes bàsics: la llengua, el currículum i la gestió. Una escola que exigeix necessàriament les transferències en matèria educativa i una reforma que ha de possibilitar una gestió autònoma i s'ha d'adaptar a la nostra realitat socio-cultural.

Respecte a l'acció sindical, el sector de privada deixà constància de la necessitat d'un conveni únic que contempli, a més de les millores retributives, altres avenços professionals derivats d'una aplicació progressista de la LODE. S'insistí en la urgència d'una normativa per a les eleccions dels consells escolars dels centres concertats.

El sector estatal estudià críticament la plataforma reivindicativa del nostre programa electoral i es fixaren les bases de l'estratègia sindical que possibilitin un enfor-

timent i creixement del nostre sindicat.

Quant al model sindical es revisaren els estatuts i reglament intern, es reafirmà el caràcter assembleari del STEI i s'elegí la nova Comissió Executiva i el Consell Plenari. Els membres dels quals són:

De la Comissió Executiva: Pere Polo (Secretari General), Biel Caldentey (EGB estatal), Baltasar Darder (EGB estatal), Onofre Martí (EGB estatal), Tomàs Martínez (EGB estatal), Ma Neus Santaner (privada), Francesca Rigo (privada), Ma Victòria Sancho (EEMM), Alicia Aguilar (EEMM), Francesc Torres (Universitat).

Del Consell Plenari: Ma Luz Ortiz, Ricard Vila, Margalida Tauler, Margalida Garcías, Joan Crespí, Mercè Romagosa, Julio Jurado, Sebastià Serra, Antoni Orell, Pere Segura, Francesca Grimalt, Miquel Serra, Joana Ma Coli, Josep Gomila, Margalida Fiol, José Luis Hernando, Bernat Lladó, Luis Jiménez, Juan L. Rodríguez, Alfonso Herrero.

Es presentaren i aprovaren diverses resolucions entre les que destaquem la crida a la participació del ensenyants en la gestió dels centres a través dels consells escolars; l'adhesió a la convocatòria de

vaga general; la crítica i protesta per la forma i moment de convocatòria d'eleccions als Consells dels CEPS i una proposta d'actuació immediata en defensa de l'escola nacional de les Illes (aquestes resolucions les trobareu dins aquest número de Pissarra).

Assitiren al Congrés un representant de la U.C.S.T.E. Carlos Cermeño (UCSTE) membre del seu secretariat, els sindicats confederats de Catalunya representats per Joan Sanahuja i Salvador Pons (FESEC), i STPV del País Valencià, que també celebrà el seu Congrés, envià un comunicat.

LES COMPETÈNCIES EN EDUCACIÓ

L'article 149.1.30 de la Constitució assenyala explícitament les competències educatives que corresponen a l'Estat de manera exclusiva: "Regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria."

D'acord amb l'article 149, el paper de l'Estat podria haver quedat reduït a l'elaboració de la legislació educativa bàsica i a l'establiment de la normativa reguladora de la titulació. Cal dir, però, que amb posterioritat a l'entrada en vigor de la Constitució, algunes de les lleis estatals que s'han anat promulgant han limitat i interferit negativament la capacitat d'intervenció de les Comunitats Autònomes en l'àmbit educatiu. Ens referim, és clar, a aspectes parcials de la Llei Orgànica del Dret a l'Educació, de la Llei de Reforma Universitària, de la Llei de la Funció Pública. Els polítics que negociaren l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears no volgueren o no saberen obtenir de l'Estat la capacitat per a dirigir el sistema educatiu illenc. Amb el pas dels anys s'ha demostrat que aquesta mancança és una de les més greus de les que presenta l'Estatut. Amb l'objectiu de solventar-la, durant la passada legislatura autonòmica el Parlament de Balears plantejà, mitjançant una Llei Orgànica presentada a les Corts Generals, que es realitzàs la transferència de la competència de l'ensenyament. Com és ben sabut, la transferència no se produí perquè s'hi oposà el grup parlamentari socialis

ta que comptava amb la majoria absoluta.

Mentrestant, l'Administració autonòmica ha tingut al seu càrrec "l'ensenyament de la llengua de la Comunitat Autònoma" (article 10,21) i l'Administració estatal ha gestionat la resta, gairebé la totalitat, del sistema educatiu. La descoordinació i les picabaralles entre les dues Administracions no han facilitat gens ni mica el procés de normalització lingüística en l'àmbit de l'escola. A hores d'ara som la única Comunitat Autònoma de l'Estat amb una llengua pròpia diferent a la castellana que no té competències educatives. Es tot un símptoma del menyspreu que es té envers la nostra personalitat nacional.

Els camins per a assolir les competències

Cal plantejar-se la consecució de les competències educatives com un objectiu central de la política d'ensenyament que es dissenyi per a les nostres Illes. No podem oblidar que hi ha tot un procés de reforma educativa que a hores d'ara s'està duent a terme de manera centralitzada.

Es arribat el moment d'intensificar la demanda de la transferència immediata de totes les competències educatives que permet la Constitució. I el camí per aconseguir-ho és doble:

a) Reformar l'Estatut, am-

Embat

llibres

ESPECIALITZADA AMB PEDAGOGIA I PSICOLOGIA.
ELS DIVENDRES NO TANCAM AL MIGDIA.

Pge. Part. Papa Joan XXIII, n.º 5-E
Centre Comercial «Los Geranios»
07002 Palma de Mallorca

Tel. 71 33 50

pliant-ne les seves competències. Això és perfectament possible perquè ja fa més de cinc anys que l'Estatut va entrar en vigor. La reforma, per tant, és del tot constitucional i, a més a més, l'Estatut actual la preveu i n'assenyala el procediment a seguir en el seu títol sisè.

b) Mitjançant el procediment previst a l'article 150.1 i 2 de la Constitució. Aquest article estableix que les Corts Generals poden atribuir a les Comunitats Autònomes la facultat de dictar, per elles mateixes, normes legislatives dins el marc dels principis, bases i directius fixats per una llei estatal. Ara bé, però, aquest camí presenta un inconvenient de primera categoria: la competència tan sols tindria un caràcter provisional, en tant que allò que es delega en un moment determinat pot deixar-se de delegar més endavant. A més a més, aconseguir la competència educativa per aquest camí implicaria que l'Estat Central, que en mantindria la titularitat, es reservaria més facultats de control probablement molt superiors a les que li correspon exercir sobre les competències que són estatutàries.

Des del punt de vista de l'S.T.E.I., les Balears haurien de disposar de les més àmplies competències educatives en el més curt període de

temps possible. Amb la reforma de l'Estatut s'aconseguiria el primer objectiu, en canvi, amb la promulgació d'una llei orgànica per part de l'Estat seria més factible assolir el segon.

Cal optar per un camí (reforma de l'Estatut) o per l'altre (lleï orgànica) a l'hora de plantejar la demanda de la transferència de l'educació. L'STEI, que des de sempre ha reivindicat les competències en ensenyament, es decanta per la reforma immediata de l'Estatut en la mesura que creu que aquest és el camí que dona més garanties per a l'obtenció d'unes competències àmplies, sòlides, estables i sotmeses tan sols als requisits de control estatal que es desprenen dels articles 27 i 149.30 de la Constitució.

D'altra banda, la suposada lentitud de la via de la reforma podria reduir-se molt si els partits parlamentaris illencs tenguessin la voluntat política d'impulsar-la amb fermesa. I les garanties d'èxit encara serien molt majors si es manifestàs un consens social (sindicats, entitats culturals i cíviques, ensenyants...) que en fos activament partidari.

Les competències educatives a transferir

A l'hora d'afrontar la transferència de les competències educatives és convenient tenir-les concretades al màxim. Els recels i la tendència centralitzadora de l'Administració estatal probablement intentaran fer passar com a transferència àmplia i

generosa el que tan sols seran unes cessions limitades de capacitat de gestió.

La transferència d'aquest conjunt de competències requereix una actuació caracteritzada per un rigor absolut per part de les dues administracions. Cal avaluar amb exactitud els costos reals dels serveis transferits, afrontar els traspassos amb afany de col·laboració, i plantejar la realització de les transferències com un procés gradual i progressiu, amb una gestió compartida per les dues administracions durant tot el període transitori.

Un sistema educatiu propi

La Comunitat Autònoma de les Balears ha de comptar amb les competències educatives màximes per tal de poder crear un sistema educatiu plenament autònom, gestionat per una única administració, que sigui respectuós amb les característiques lingüístico-culturals del país i ajustat a les necessitats i demandes del seu sistema socio-econòmic.

L'establiment de projectes curriculars autònoms permetrà adaptar l'escola a les particularitats de la identitat i de l'entorn de les Illes, tant a nivell general com insular, comarcal o local.

Així mateix, la consecució de les transferències educatives permetrà l'adequació de la reforma als trets específics que ens defineixen com una realitat social i cultural diferenciada.

Un altre aspecte que es podrà derivar de la possessió de les competències és la distribució territorial idònia de la gestió dels sistema educatiu a nivell d'arxipèlag, d'illa, de comarques i de municipis.

En resum, com a conseqüència de les transferències, l'escola de les Balears esdevindrà en potència un instrument actiu de primer ordre per a la integració i la normalització cultural de la nostra societat.

Resolució II Congrés de l' STEI

Proposta d'actuació immediata en defensa d'una escola nacional de les Illes.

"Davant la proposta d'acord entre el MEC i els Sindicats de l'Ensenyament i pel que fa a l'apartat **Concurs General de Trasllats**, l' STEI manifesta la seva preocupació i rebuig per la ignorància que se'n fa de la realitat lingüística i cultural del nostre país. En aquest sentit s'especifica que s'organitzarà el concurs per especialitats entre les quals no hi figura la llengua catalana.

Aquest fet entra en contradicció amb la Llei de Normalització Lingüística pel que fa al seu article 17 (que estableix que el català és oficial a tots els nivells educatius) i l'article 19, apartat 2, que regula la dedicació horària de la llengua i cultura catalanes i que serà, com a mínim, igualitària a la castellana. Això suposa un greu retrocés de cara a l'efectiva implantació de l'ensenyament de i en

català.

Per tot això el II Congrés de l' STEI aprova que es duguin a terme les següents mesures:

1) Que l' STEI esgoti totes les possibilitats fins a aconseguir que en el Reial Decret que desenvolupi el Concurs General de Trasllats d'EGB hi figuri, pel que fa referència a les Illes Balears, de manera clara i explícita en el seu apartat 6, l'especialitat de llengua i cultura catalanes. Així com també a l'apartat 9, sobre catalogació de llocs de treball, el MEC ha d'assumir el compromís que hi figurin els centres que ho tenen decidit i aprovat el pla pedagògic d'ensenyament en català, amb menció específica de tal qualitat, i s'exigeixi per accedir-hi la titulació necessària segons la llei vigent.

2) Si no s'aconseguissin els dos objectius anteriors, l' STEI iniciarà una campanya de

denúncia i sensibilització a l'opinió pública sobre els efectes negatius que tal mesura tendria.

3) En darrer terme, l' STEI promourà les accions legals i jurídiques pertinents a fi d'assegurar que els nostres drets lingüístics, tant individuals com col·lectius, no siguin marginats, així com també

promourà que les corresponents accions legals siguin assumides pel Govern Balear i per totes les entitats culturals, sindicals i polítiques de les Illes.

Cap a l'escola Nacional de les Illes

La llengua

Si l'ensenyament és un procés de preparació i integració a la pròpia comunitat social, l'hem de dissenyar tenint en compte tres elements fonamentals que permetran adequar-lo a les característiques específiques, de caire econòmic, social i cultural, que defineixen la nostra identitat nacional. Aquests tres elements són: la llengua, el currículum i la gestió.

Si l'ensenyament ha de servir per integrar els nins i nines en la comunitat illenca, haurà de basar-se en la nostra realitat lingüística i la llengua vehicular del procés educatiu ha de ser, per tant, la catalana. Aquest és l'esperit de l'Estatut i de la Llei de Normalització Lingüística; normalitzar la utilització de la llengua catalana, superant l'etapa de diglossia que

patim, i aconseguir fer realitat que els ciutadans de les nostres illes rebin en la llengua territorial la seva formació.

Per aconseguir-ho, és necessari que les autoritats educatives ho assumeixin i vigilin el compliment de la normativa: dedicació horària, programes, reciclatge del professorat ... i promoguin una sèrie de disposicions legals entre les que considerem urgents: Estatut especial dels

centres, concurs específic de trasllats; suport material, econòmic i metodològic i promoció de l'escolarització en llengua catalana.

També és necessari que desapareixin els tràmits per sol·licitar l'ensenyament en català, la qual cosa suposa un greu afront a tota la comunitat escolar.

Creim que per avançar en la normalització lingüística una bona passa seria la utilització "ambiental" del català a totes les escoles: normalització dels noms dels centres, retolació, comunicacions, ... tot això no serà possible sense una adequada formació del professorat, obligatòria i dins el seu horari de treball, que superi l'etapa voluntarista que ha demostrat fins ara aquest col·lectiu.

Els continguts

Tothom accepta la necessitat de relacionar l'home amb el seu entorn geogràfic i temporal a través de l'Educació per aconseguir la seva integració en una comunitat social. En conseqüència, el currículum o continguts educatius han d'estar lligats a l'entorn natural, cultural, social i econòmic de l'escola. Quina és la realitat a la qual feim referència? La de la comunitat de les Illes que forma part de la identitat històrica, cultural i lingüística dels Països Catalans.

Partint del coneixement de la realitat més pròxima, l'escola ha d'ensenyar a llegir i interpretar la realitat, seleccionar els continguts que possibilitin la reconstrucció de la identitat nacional i facilitin la convivència i solidaritat amb altres pobles.

La gestió

Si la institució escolar ha d'estar al servei d'un territori, els continguts que l'escola ha de trasmetre s'han de projectar des del mateix territori. Per això, és necessari i urgent el traspàs de les competències educatives al Govern Autònom. Aquest traspàs permetria que la gestió educativa es fes des del propi territori i fos assumida tant pel Govern Autònom com pels Consells Insulars i els respectius Ajuntaments als qui, independentment del seu caire polític, serà precís exigir una actitud positiva i efectiva respecte a la catalanització de les escoles.

Aquest model de gestió comptaria amb la participació democràtica de tota la comunitat escolar i prepararia, des de la seva formació inicial, els professionals de l'ensenyament per gestionar adequadament les escoles.

nacional de les Illes, amb transferències en matèria educativa.

Propostes d'acció Sindical

1) Negociació col·lectiva

- * Reivindicació del dret a la negociació col·lectiva en el sector d'estatal i d'un sol conveni en el sector privat
- * Persecució de la unitat sindical en la negociació sobre una plataforma unitària
- * Conjunció de la negociació amb les mesures de pressió, utilització eficaç del dret de vaga

2) Qualitat de l'ensenyament

- * Reducció del nombre d'alumnes per aula (8 a Escoles Infantils, 20 a Preescolar i Cicle Inicial, 25 a la resta d'EGB, 25 a EEMM i 50 a la Universitat)
- * Dotació de personal d'orientació i psicopedagògic suficient
- * Augment de plantilles per atendre de forma adient totes les especiali-

ACCIÓ SINDICAL

1) L'acció Sindical de l'STEI es mou pels principis següents:

* La defensa de l'Escola Pública, superadora de la dicotomia de l'Escola Estatal i Privada.

* La lluita per la consecució del cos únic d'ensenyants amb una mateixa titulació i uns mateixos drets econòmics, laborals i socials.

* La consecució d'una escola al servei del nostre poble, una escola

tats que precisa la formació dels alumnes

- * Contractació de personal administratiu als centres d'EGB estatals
- * Augment de la quota de substitucions establint-se una bossa per zones, que suposí el 7% de la plantilla
- * Formació permanent del professorat dins l'horari de treball i a càrrec de l'Administració. Especial atenció al reciclatge de Català. Igualtat entre el professorat d'estatal i privada a l'hora d'accedir als cursos de perfeccionament.

Salariis

- * Oposició a qualsevol iniciativa que afavoresqui la jerarquitització i l'augment de les diferències salarials
- * Augments salarials que sobrepassin les previsions oficials d'inflació
- * Clàusula de revisió salarial
- * Vigilància del compliment de l'acord d'homologació retributiva a privada
- * Reivindicació de pujades lineals per afavorir els col·lectius més febles (PND, etc.)
- * Recuperació i actualització del plus d'insularitat

Condicions de Treball

- * Mateixa jornada a estatal i privada
- * Forçar al MEC a publicar una disposició que limiti la presència dels escolars als centres concertats a 25 hores lectives
- * Pensió de jubilació igual al total dels havers en actiu per als docents amb vint o més anys de servei en actiu
- * Reducció de l'edat de jubilació
- * Reducció progressiva de la jornada lectiva dels docents
- * No al desplaçaments forçosos fora de la nostra Comunitat Autònoma i concurs per Illes
- * Millora de les condicions ambientals
- * Reconeixement de les malalties professionals

- * Reivindicació de contractes per temps indefinit (a privada i pels interins d'estatal)
- * Recol·locació dels treballadors procedents de centres privats en crisi. Convenis a tres bandes per aconseguir-ho

Drets Sindicals

- * Elecció de delegats per centres al sector estatal, prèvia reforma de la llei de representació sindical
- * Rebre i difondre informació i documentació
- * A privada, fer extensives les garanties dels delegats sindicals als representants del professorat als Consells Escolars
- * Exigir a l'Administració una normativa per a les eleccions als Consells Escolars en els centres concertats
- * Constitució de seccions sindicals als centres

Juntes de Personal

- * Transmissió d'informació als centres
- * Recollida d'informació als centres
- * Relació entre les diverses Juntes de Personal
- * Exercici ple de les seves competències
- * Dotació de material, infraestructura, local i despeses econòmiques pel seu funcionament

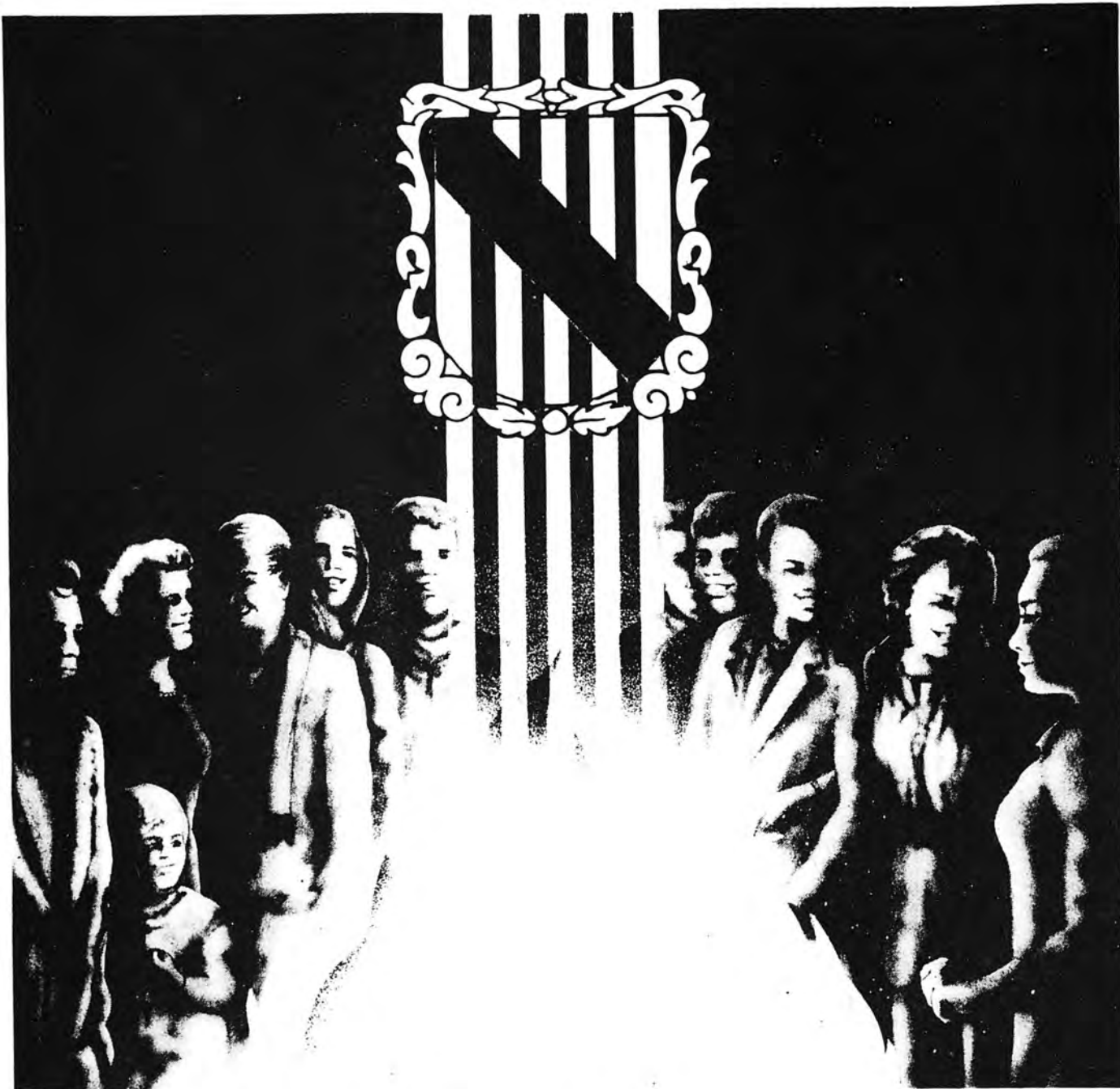
LA PALMESANA

PEDRÓ AMENGUAL VICH PAPELERIA RECLAMOS

OBJETOS DE ESCRITORIO y
ARTICULOS PARA REGALO

Avda. Alejandro Rosselló, 36

Teléf. 46 06 39 - PALMA

Tots plegats feim camí!

Som una Autonomia jove, plena d'iniciatives. Tenim encara molt a fer pel futur de la nostra Comunitat.

El progrés i el creixement del nostre poble és una tasca comuna que implica i beneficia a tothom.

La nostra unió i la nostra feina són la força que dóna impuls al present de cada illa, de cada poble, i a cada activitat que, socialment i individualment, feim cada dia.

Amb fe en la nostra terra i en nosaltres mateixos, feim camí.

GOVERN BALEAR

ENTREVISTA AL SECRETARI GENERAL DE L'STEI

Pissarra ha considerat convenient apropar als seus lectors l'opinió de Pere Polo, Secretari General de l'STEI elegit al marc del II Congrés celebrat els dies 18 i 19 de novembre de 1988.

Perquè s'ha celebrat ara el II Congrés de l'S.T.E.I.?

El nostre model Sindical assembleari, ha estat el canal de participació dels nostres afiliats. El primer Congrés de l'STEI, fet al desembre de l'any 1978 va marcar les línies generals de la nostra alternativa sindical i el nostre model d'escola.

El II Congrés ha significat una adequació del nostre model sindical al canvis socials, polítics i culturals esdevinguts al llarg d'aquest temps, ens hem reafirmat en el caire assembleari del nostre model de funcionament cercant fórmules organitzatives per agilitzar la presa de decisions.

Hem redefinit el nostre model d'escola, una escola al servei del nostre poble, una escola nacional.

Hem constatat que sense transferències en matèria educativa, l'esforç voluntarista dels ensenyants no pot garantir el futur d'una escola que normalitzi la nostra cultura i llengua.

Si l'Administració ens està negant les competències en matèria educativa com es podria fer avançar el nostre projecte d'escola nacional al servei del nostre poble?

Pel nostre sindicat l'objectiu d'assolir el nostre màxim de competències educatives es irrenunciable. Com a passes transitòries propugnam que ambdues administracions es coordinin per fer efectiu el drets de la nostra llengua a les escoles, perquè es vagin solucionant problemes que estan hipotecant el nostre futur cultural. Calen convenis per afavorir l'ensenyament en català als centres, i reciclatge dins de l'horari laboral. No esgotaré el seguit de reivindicacions i mesures urgents, tan sols n'he esmentat algunes d'elles. Ens preocupa que el Govern de la C.A. no desenvolupi una política de normalitza

ció lingüística que és una competència que pertany plenament al Govern.

Quina opinió et mereix la política sindical del govern central?

La vaga General del 14 de desembre ha estat una manifestació i un índex de malestar social especialment dels treballadors. El nostre sindicat, ja va criticar la Llei de Representació Sindical dels funcionaris a on es negava el dret a la negociació col·lectiva, a on les Junes de Personal estaven buidades de contingut i competències. Les reivindicacions dels sindicats són justes i un govern progressista hauria de donar una resposta satisfactòria, a la recuperació de la pèrdua del poder adquisitiu dels funcionaris; pensionistes i la cobertura dels aturats, a la vegada que reconegui el dret a la negociació col·lectiva i mantengui una actitud de concertació i no confrontació amb els sindicats.

El curs passat fou molt conflictiu a l'ensenyament estatal. Quina anàlisi fas d'aquesta lluita?

Fou una lluita molt forta. L'Administració no volia nego-

ciar, de fet els funcionaris no tenim reconegut legalment el dret a la negociació col·lectiva. El conflicte de l'ensenyament estatal, analitzat des de la perspectiva de la vaga general, fou també una de les manifestacions més clares del malestar social.

Com valoren l'acord del 19 de novembre?

Ha de quedar ben clar, en primer lloc, que tot el que s'ha aconseguit ha estat fruit de la lluita i la mobilització del professorat i els sindicats han demostrat la seva voluntat negociadora quan l'Administració ha variat el seu estil.

Quines diferències hi ha entre el preacord de maig i l'acord de novembre?

Podem dir que s'han concretat i millorat punts del preacord de maig a l'acord de novembre. Ara bé, les qüestions fonamentals estaven

contingudes explícitament o implícita al preacord. Per exemple, al preacord es marcava una data límit (23 de maig) per concretar la quantia del Complement Específic, que segons les xifres de la pròpia Administració suposava 10000 pts, que no s'han allunyat massa de les 12000 que s'han pactades.

El fet més greu d'aquest conflicte ha estat el desprestigi social de l'ensenyament estatal que ha provocat l'Administració amb la seva postura intransigent.

En el moment de la renovació dels concerts. Quina valoració fas de la L.O.D.E. a tres anys de la seva entrada en vigor?

Es una llei insuficient que no avança cap a un sistema públic i de qualitat ni democratitza els centres concertats. L'Administració no ha elaborat una normativa per a l'elecció dels membres del Consell Escolar, no ha estimulat la participació i ha facilitat el control per part dels empresaris privats dels Consells Escolars.

L'ensenyament concertat és

més car que mai amb la proliferació d'activitats complementàries aprovades indiscriminadament per part de l'Administració, és un negoci subvencionat públicament sense cap tipus de control democràtic. Es fa necessari una reforma dels plans d'estudi per acabar amb la discriminació entre alumnes de centres estatals (sense o amb poques activitats complementàries) i els dels centres concertats.

Durant la discussió d'un nou conveni, prodries explicar perquè l'STEI no ha firmat els darrers?

Un conveni ha d'oferir millores salarials i socials. Els darrers convenis s'han reduït a una revisió salarial sense tenir present altres millores: reducció de jornada lectiva del professorat i jornada laboral del P.N.D.

L'STEI ha defensat i defensarà les plataformes unitàries. Per això no podem acceptar, com ocorre any rera any, que ens anem a dormir amb una plataforma unitària i aixecar-nos amb una revisió salarial, i per altra part l'STEI sempre ha fet allò que han decidit els delegats de centre, que al llarg de l'any han preparat: discutit la plataforma i acceptat o no l'acord.

Què penses del pagament delegat després de l'experiència de dos cursos?

Aquest sistema ha creat un conformisme entre els treballadors que confonen les relacions laborals que tenen com a treballadors d'una empresa i les exigències derivades de la funció docent.

A través del pagament delegat l'Administració fixa, via P.G.E., els salaris dels treballadors dels nivells concertats, encara que la consecució de qualsevol millora sols es pot realitzar a través dels convenis col·lectius, per la seva condició de treballadors no funcionaris.

Les queixes, suggerències, exigències han de passar per la patronal. Un exemple recent és l'incompliment de l'art. 65 del conveni vigent relatiu al Plus d'Insularitat. La patronal firma el conveni i no paga

PROGRAMACION DE VIAJES SEMANA SANTA

* SEMANA SANTA EN GALICIA Y NORTE PORTUGAL Del 18 al 25 Marzo	47.900 Pts.
* GALICIA (Estancia en La Coruña) Del 22 al 26 Marzo	41.600 Pts.
* GALICIA (Estancia en las Rías Bajas) Del 22 al 26 Marzo	40.500 Pts.
* ANDALUCIA Del 23 al 26 Marzo	33.900 Pts.
* PIRINEO CATALAN - CERDAÑA FRANCESA Y ANDORRA Del 23 al 27 Marzo	36.800 Pts.
* MADRID Y ALREDEDORES Del 23 al 27 Marzo	37.800 Pts.
* FLORENCIA ARTISTICA Del 23 al 27 Marzo	43.800 Pts.
* LOS ALPES Y GRANDES LAGOS ITALIANOS Y SUIZOS Del 23 al 27 Marzo	49.900 Pts.
* RUTA DE LAS TRES NACIONES Del 23 al 27 Marzo	48.900 Pts.
* PARIS CIUDAD DE LUZ Del 23 al 27 Marzo	35.700 Pts.
* PAISAJES DEL TIROL Del 23 al 27 Marzo	43.900 Pts.
* COSTA AZUL Del 23 al 27 Marzo	34.500 Pts.
* SUIZA PANORAMICA Del 23 al 27 Marzo	41.500 Pts.
* PORTUGAL Del 23 al 27 Marzo	45.500 Pts.

"DESCUENTOS ESPECIALES PARA NIÑOS
EDAD DORADA"

INFORMES Y RESERVAS:

VIATGES TRAMUNTANA, S.A.
31 Diciembre, 12 - Tel. 20 46 00 - PALMA

al.legant que l'Administració no ho accepta. El conveni és d'obligat compliment i per això hem hagut de denunciar la patronal davant la Direcció General de Treball, a la vegada que hem criticat l'obstrucció de l'Administració.

Quina opinió et mereix el Projecte de Reforma Educativa?

El primer que he de dir és que la Reforma no tindrà credibilitat si no es compleixen dues condicions; la primera és la urgent resolució de les mancances d'infraestructura, material didàctic dels centres estatals, el progressiu increment de les plantilles, la dotació en definitiva de més recursos humans i materials. No podem parlar de la Reforma en abstracte.

La segona consisteix en que hi hagi un Pla de financiació de la Reforma.

Actualment hi ha converses entre el MEC i els sindicats sobre la L.O.S.E., però no s'està quantificant el cost de la reforma i sembla que l'Administració ha oblidat els seus projectes i s'està centrant en l'extensió de l'escolaritat (objectiu del programa electoral del PSOE el 1982) lligant aquest tema amb la Reforma.

Es necessari quantificar el cost de la Reforma i homologar les despeses educatives amb els països de la C.E.E. Si analitzam els P.G.E. d'enguany constatem que estam molt lluny del 6% sobre el P.I.B. destinats a educació. **Fets i no paraules!**

Respecte a l'adequació de la Reforma a les nostres necessitats socio-culturals, sense transferències educatives és molt difícil avançar, ara bé cada administració ha de acomplir els seus objectius i s'han de conjugar i coordinar ambdues administracions.

Han quedat probablement molts de temes, denúncies i valoracions sense esser plantejats. La redacció de la revista Pissarra no ha volgut esgotar tots els temes, volem agrair al Secretari General de l'STEI la seva paciència per anar contestant les preguntes formulades.

Valoració del procés i resultats de les eleccions
 al consell del CEP de Palma
 realitzades el 16 de desembre 1988.

Dades generals del procés electoral.

Mitjançant l'ordre de 31 d'Octubre de 1988 (BOE del 7 de novembre) se convocaren les eleccions als Consells de Centres de professors, entre els quals, el de Palma de Mallorca. Segons la dita ordre, el nombre de Consellers que corresponia triar en aquest CEP, per estar inclòs dins el mòdul III, era de vuit, donat que el Conseller-Director ha de continuar en el seu càrrec durant un any més.

La normativa general que regula el procés electoral es troba en l'Ordre de 25/05/87 (BOE del 29), la Ordre del 20/10/88 (BOE del 5-11) y Ordre del 28 d'Octubre (BOE del 3/11), així com en la mencionada Ordre del 31/10.

Les característiques generals dels CEP, incloent-hi les relatives als seus òrgans de govern, se troben recollides al RD 2112/84 de 14 de Novembre.

Els consellers electes han estat:

Llinatges	Nom	Nivell Ed.	Tipus Centre	Vots
Sans Mercadal	Joan	E.G.B.	Públic	289
Coli Noguera	Joana Ma	E.G.B.	Públic	276
Segura Cortés	Pere A.	E.G.B.	Públic	268
Oliver Jaume	Jaume	Univer.	Públic	251
Melià Garí	Joan	E.E.M.M.	Públic	246
Ferrer González	Ma Cristina	E.G.B.	Públic	219
Jaume Campaner	Miquel	E.E.M.M.	Públic	170
Dalmau Abraham	Miquel F.	E.E.M.M.	Públic	138

Participació:

Total electors 4134
 Total votants 633 (15.3%)

Per col·legis electorals:

Inca
 Total electors 667
 Total votants 166 (24.8%)

Palma
 Total electors 3467
 Total votants 467 (13.4%)

Resolució II Congrés de l'STEI

Eleccions als Consells dels CEPS

Manifestam la nostra enèrgica protesta per la forma i el moment en que el MEC ha convocat les eleccions als Consells dels CEP's.

Consideram inacceptable que, per segona vegada, el MEC hagi convocat eleccions al Consell del CEP al cap d'un trimestre d'haver-se iniciat el curs, amb tot el que significa d'obtaclutzació a la planificació i funcionament normal del CENTRE DE PROFESSORS.

La coincidència d'aquesta convocatòria amb el final del trimestre, i amb una altra convocatòria, la dels Consells Escolars fa vaticinar una baixa participació de l'electorat.

D'altra banda, el fet que s'hagi anunciat oficialment la convocatòria d'eleccions sense cap avís previ i l'establiment d'uns terminis excessivament curts per a la presentació de candidatures, ens fa suposar una intenció per part de l'Administració de fomentar una baixa participació que justifiqui l'eliminació del caire democràtic en la gestió del Centre de Professors.

Per això, juntament amb la nostra crítica a aquesta actuació de l'Administració educativa, feim una crida a tots el ensenyants per tal que participin a les eleccions al Consell del CEP que tendran lloc dia 16 de desembre, per demostrar amb una alta participació, el suport que donam al model democràtic i participatiu de la formació del professorat que representen els Centres de Professors.

Possibles causes de la baixa participació:

- a) Coincidència amb les eleccions als Consells Escolars
- b) La data de les eleccions: 16 de desembre
- c) Manca de temps per presentació de candidatures: el termini era massa curt per presentar-les (9 al 17 de novembre)
- d) Absència de campanya electoral per part dels candidats.
- e) Distància entre les Meses Electorals i els Centres (quatre a Palma i una a Inca)
- f) Absència de campanya institucional MEC/DP
- g) Manca de facilitats per votar en alguns Centres Concertats
- h) Manca d'interès periodístic.
- i) Manca d'atractiu de la funció dels Consellers.

Malgrat això la participació dels docents de Mallorca a les activitats organitzades pel CEP va en progressiu augment, contra-

Avançant
per a l'ensenyament
IV Congrés d'UCSTE

La nostra confederació va celebrar del 2 al 6 de desembre a Lloret de Mar (Girona) el IV Congrés.

Des del III Congrés, fa tres anys, de Guardamar (Alacant) la UCSTE ha lluitat per la defensa del drets laborals, econòmics, sindicals i de tot tipus dels treballadors/treballadores de l'ensenyament, al mateix temps que per la millora del servei públic de l'ensenyament.

Hem aturat la implantació de la carrera docent, malgrat subsisteix el perill de jerarquització econòmica del professorat. Hem reivindicat i aconseguït pujades lineals, ens hem acostat, després d'un llarg conflicte, a l'homologació retributiva; hem promogut iniciatives de tot tipus per arribar a aconseguir una solució legal a la problemàtica de la Responsabilitat Civil.

En el sector privat hem lluitat, moltes vegades en solitari, per veritables convenis i no simples pactes salarials, per això no hem signat cap conveni al llarg d'aquests tres darrers anys, hem signat l'analogia retributiva, la recol.locació dels treballadors dels centres en crisi; el

darrer exemple de la nostra defensa dels interessos dels treballadors és la denúncia de l'incompliment durant l'any 88 de l'aplicació del Plus d'Insularitat pel que fa al cas del sector privat i la mobilització dels funcionaris per mantenir i incrementar el Plus d'Insularitat per a l'any 89.

Avançant per a l'ensenyament no és un slogan publicitari del IV Congrés, hem aconseguit esser un sindicat representatiu tant a la funció pública com a l'ensenyament privat, hem incrementat substancialment la nostra afiliació. El nostre treball sindical ens ha fet avançar, malgrat alguns retrocessos, cap a objectius fonamentals com els esmentats.

Del III al IV Congrés ens hem implantat i consolidat tant internament (creixement dels distints sindicats, extensió de la UCSTE a noves províncies, consolidació de la confederació tant a l'àmbit estatal com al sector privat) com internacionalment, fet que podem il·lustrar amb la presència al IV Congrés de representants de les dues principals confederacions internacionals de sindicats de l'ensenyament: CMOPE (Confederació Mundial d'Organitzacions de professors) i FSIE (Federació de Sindicats Internacionals d'ensenyants) i la participació dels sindicats de França (SNI/SNES), de Marroc (SNE), de Suècia (SL) i Portugal (FENPROF).

La presència de més de 300 assistents, dels quals 215 corresponen a delegats al congrés (l' STEI va participar amb 21 delegats) són un símptoma de la vitalitat del nostre model sindical.

La ponència d'**Organització i estatuts**, va significar un profitós debat i reflexió sobre el model de sindicalisme participatiu i assembleari, un sindicalisme que ha de conjugar l'aspecte reivindicatiu amb les demandes dels ensenyants de serveis; ens reafirmaren en els nostres trets que ens diferencien del sindicalisme burocràtic i de gestió.

Es varen debatre, a més del Model Sindical, altres dues ponències: **L'Alternativa a l'ensenyament** i **l'Acció sindical**. Al llarg del debat de

la ponència sobre l'alternativa a l'ensenyament exposarem les nostres posicions davant la Reforma Educativa:

1) La defensa del **Cos únic d'ensenyants**

2) El perfeccionament del professorat dins de l'horari escolar

3) L'adequació de la Reforma a la realitat plurinacional de l'Estat

4) La negociació sindical de tots els aspectes de la reforma que incidisquin directa o indirectament sobre les condicions de treball dels ensenyants

5) La funció de la Reforma, reclamant una inversió en despeses educatives que ens aproximem de fet a la C.E.E. i mentrestant un Pla Urgent de dignificació dels centres estatals

Es va encetar el debat sobre l'estructuració del Sistema Educatiu (que volem gratuït des de 0 a 18 anys i obligatori des dels 4 anys). En un proper Ple Confederal de la UCSTE perfilarem la posició definitiva sobre la reestructuració del sistema educatiu.

A la ponència d'Acció Sindical es va fer la revisió de l'estratègia d'acció sindical duita a terme per la nostra

confederació. Ens reafirmaren en principis com el Cos únic d'ensenyants i conseqüentment concretarem les mesures d'acció sindical concordants amb el mateix: linealitat en les pujades retributives, lluita en contra de la jerarquització per la via dels complements específics diferenciats, la mobilitat inter-cossos, etc. i la conquesta d'un Sistema Educatiu públic (per això, reivindicarem l'homologació de les condicions de treball i salarials dels treballadors de l'ensenyament estatal i privat a través de millores del seus convenis col·lectius, el control democràtic dels centres privats concertats per part de l'Administració i de la Comunitat Escolar.

El nou Secretariat fou elegit per més del 80% dels vots dels delegats i està integrat per 17 membres en representació de les distintes C. Autònomes i dels distints sectors

LEZAMA

CENTRO DE RECURSOS
 PARA LA ENSEÑANZA
 DE LA LENGUA

ELT - Deleg. ALHAMBRA - Ed. SECO OLEA

Fco. Suau, 14 bjos. 07010 Palma de Mallorca - tefno. 754476

se ressó de les línies mestres del II Congrés de l' STEI.

Aquestes ratlles han intentat sintetitzar les principals aportacions del

(estatal, privada, etc.). L' STEI està representat al secretariat pel nostre Secretari General Pere Polo Fernández. El Secretariat és un organ col·legiat, de gestió i no executiu.

El poder decissori el té el Ple Confederal, integrat per representants de tots el Sindicats de la Confederació, l' STEI té tres representants al si d'aquest organisme.

Foren aprovades resolucions de gran importància com la Vaga General del dia 14 de desembre i d'altres que apunten a fites a aconseguir al llarg de l'any 89 com la Resolució aprovada sense cap vot desfavorable sobre la Unitat Sindical amb el STEC(*).

La UCSTE es reafirma amb la defensa d'una organització sindical pluralista i participativa, a on tots els ensenyants progressistes troben el seu instrument de lluita i millora tant del sistema com de les condicions laborals i econòmiques.

Agraïm els esforços dels 21 delegats/delegades de l' STEI (de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera) que amb la seva presència a totes les comissions enriqueixen els debats de les Ponències de la UCSTE fent-

IV Congrés i reflectir l'ambient de feina i participació dels delegats. Resta tan sols felicitar als nostres companys gironins que tan excel·lentment organitzaren el Congrés i ens tractaren.

* En el IV Congreso de la UCSTE debe reafirmarse la importancia que tiene nuestro modelo sindical i nuestro capital histórico y actual como organización, para el conjunto de los trabajadores y trabajadoras de la enseñanza progresistas y para la transformación del Sistema Educativo. La pervivencia de este sindicalismo es decisiva para el fortalecimiento de las posturas progresistas entre los enseñantes y del sindicalismo de clase en general. La identidad propia y soberanía nacional de cada STE no debe ser impedimento, al contrario, para reconocer la necesidad de potenciar la existencia de una única confederación de todos los STEs de forma que muchos enseñantes vuelvan a sentirse ilusionados con el proyecto y los planteamientos sindicales que siempre identificaron a nuestro modelo sindical, fortaleciendo así el movimiento de enseñantes.

Nuestro objetivo de unidad sindical sigue pasando hoy por varias fases que exigen una voluntad y actuación común desde todos los frentes, de forma que las hagamos realidad y no se queden nuevamente en deseos.

a) Unidad de acción sindical permanente con los STEC de forma prioritaria sin descartar otras organizaciones con las que coincidamos en aspectos reivindicativos.

b) Paralelamente, constitución de una Mesa Intersindical UCSTE-STEC

c) Proponer la realización de un Congreso de reunificación cuyo plazo podría ser el primer trimestre del curso 89/90.

d) Avanzar en la unidad orgánica de todas las organizaciones progresistas de la enseñanza en una sola organización unitaria.

ESCOLA I LLENGUA

Sovint s'ha discutit, entre sociolingüistes, què és més necessari, si l'escola o els mitjans de comunicació audiovisuals, per a la normalització de l'ús social d'una llengua.

Encara que reconec que aquests mitjans de comunicació són indispensables en el món d'avui, -com pot ser normal una llengua que no té presència diària a la ràdio i la televisió?- si no quedàs més remei que renunciar a una de les dues coses, em quedaria amb l'escola. Perquè si bé és ver que el fet de disposar de ràdio i TV amb programes interessants assegura la comprensió generalitzada de la llengua, difícilment n'impulsarà l'ús actiu. Per més hores que un ciutadà passi davant el televisor, no deixarà de ser analfabet mentre no rebí una ensenyança escolar de l'idioma. I una societat d'analfabets és incapaç d'assegurar la supervivència d'una llengua, a finals del segle XX. Sobre tot si està alfabetitzada en un altra llengua, que substitueix forçosament la pròpia en la relació escrita i en la formació cultural dels individus, i penetra cada vegada més en la relació informal entre ells.

En canvi, l'escola dóna als individus, alfabetitzant-los, la possibilitat de comunicació amb tots els parlants i tots els coneixedors de la llengua, tant els que es troben al seu entorn, com els que n'estan molt allunyats, i tant els contemporanis com els que l'han cultivada en el passat; els dóna també l'instrument idoni per exercir la capacitat creadora i, si la llengua és emprada com a vehicle normal de la seva formació escolar i acadèmica, queda consolidada com a pilar bàsic de la seva cultura i del seu sistema de pensament. Així, l'individu queda vinculat, d'una manera absolutament natural,

a la comunitat cultural de la qual forma part. I és des d'aquesta comunitat, i en aquesta llengua, que farà la seva aportació al patrimoni cultural universal.

Això no vol dir que l'individu hagi de quedar tancat dins els límits de la seva llengua i de la seva cultura, sinó que aquestes han de donar-li una base ferma i una plataforma de projecció cap a altres llengües i cultures. En el món de finals del segle XX, només els parlants de llengües molt esteses, com els angloparlants i els castellanoparlants, tendeixen a quedar tancats en el monolingüisme: un suec, un danès o un holandès -i no parlem d'un suís- és un individu bilingüe, i molt sovint multilingüe. Però aquest multilingüisme reposa sobre la llengua i cultura autòctona, que tots consideren com la seva pròpia.

Ara bé, una societat que no disposa d'una escola que asseguri als seus membres aquesta base cultural pròpia, és una societat d'analfabets, que no està formada per bilingües, sino per **semilingües**, que no posseeixen dues llengües, sinó dues **mitges llengües**: no saben parlar de matemàtiques, o de gramàtica, o de química en el seu idioma, perquè en desconeixen la terminologia científica, i en l'altre no saben parlar de les situacions familiars: allò d'un **techo que ha pasado por ojo** o de la nina que pren cada dia **dos rojos de huevo, porque no tiene talento** o la patrona que amb tota bona fe diu al seu hoste que es declara maltat **pues cuélquese usted!** no són més que casos especialment xocants de la incapacitat de la majoria de mallorquins de parlar amb propietat el castellà a nivell

PAPERS PINTATS I PINTURES
 MARCS I MOTLLURES

*Casa
 Pomar
 Flores*

ARTICLES PER A ARTISTES

Sant Miquel, 77 - Tel. 72 14 83
 07002 PALMA DE MALLORCA

PLA "SA NOSTRA"

JUBILACIÓ PENSIONES

Sa Nostra Tranquil·litat.

El Plan De Tu Tranquilidad.

*Gente tranquila nuestra gente,
porque sabe que a lo largo de la
vida tiene un sólido respaldo.
Sabe que "SA NOSTRA" nos
acompaña desde siempre.
Y eso, da mucha seguridad a la hora
de pensar en el futuro.
Porque, para tranquilidad de todos,
"SA NOSTRA" tiene un PLAN DE
JUBILACION y un PLAN DE
PENSIONES para cada uno.
Acorde a sus posibilidades, a sus
necesidades.
Con las mayores ventajas fiscales,
desgravables este mismo año.
Infórmese, el plan de su tranquilidad
lo tiene "SA NOSTRA".*

DESGRAVABLE

*De acuerdo
a lo dispuesto
en el Real Decreto
1307/1988.
De Planes y Fondos
de Pensiones*

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Es Pla De Sa Teva Tranquil·litat.

*Gent tranquil·la la nostra gent,
perquè sap que al llarg de la seva
vida té un sòlid suport.
Sap que "SA NOSTRA" ens
acompanya des de sempre.
I això, dóna molta seguretat a l'hora
de pensar en el futur.
Perquè, per a la tranquil·litat de tots,
"SA NOSTRA" té un PLA DE
JUBILACIÓ i un PLA DE PENSIONES
per a cadascú.
D'acord amb les seves possibilitats,
amb les seves necessitats.
Amb els majors avantatges fiscals,
desgravables aquest mateix any.
S'informi. El pla de la seva
tranquil·litat el té "SA NOSTRA".*

DESGRAVABLE

*Segons
es disposa
en el Real Decret
1307 / 1988
De Plans i Fons
de Pensiones.*

INFORMA

Butlletí Sindical del STEL

DIDÀCTICA '89
I MOSTRA PER A PROFESSIONALS DE L'ENSENYAMENT

- INFORMA -

DIMECRES 1 de març

DIJOURS 2 de març

DIVENDRES 3 de març

DISSABTE 4 de març

11	11,30	12	12,30	13	13,30	14	14,30	15	15,30	16	16,30	17	17,30	18	18,30	19	19,30
TITELLES		TITELLES						MÀS	CA		RES		4 GRUPS				
CERÀMICA			CERÀMICA						CERÀMICA		CERÀMICA						
SE	RI	GRA	FI	A	6 GRUPS			MÚSICA									
RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS			RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS						
TITELLES						MÀSCARES		MÀSCARES		MÀSCARES							
CERÀMICA			CERÀMICA						CERÀMICA		CERÀMICA						
SE	RI	GRA	FI	A	6 GRUPS			MÚSICA									
RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS			RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS						
TITELLES						MÀSCARES		MÀSCARES		MÀSCARES							
CERÀMICA			CERÀMICA						CERÀMICA		CERÀMICA						
SE	RI	GRA	FI	A	6 GRUPS			MÚSICA									
RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS			RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS						
				TITELLES					MÀS		CA		RES		4 GRUPS		
CERÀMICA			CERÀMICA						CERÀMICA		CERÀMICA						
											SE	RI	GRA	FI	A	5 GRUPS	
											MÚSICA						
RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS			RÀDIO - MÚSICA		RÀDIO - ENTREVISTA		RÀDIO OBERTA VISITANTS						

CERÀMICA- Ús del fang com a forma expressiva:tècniques bàsiques.

MÀSCARES- Iniciació a la tècnica de confecció de màscares.

MÚSICA- Estudi bàsic de la història de la música,ús i evolució dels instruments musicals.

RÀDIO- Contacte amb el món de la ràdio a partir d'una acció participativa i d'aprenentatge tècnic.

SERIGRAFIA- Introducció a la tècnica. Treball pràctic.

TITELLES- Confecció de terasetes senzilles a l'abast de tothom.

GRUP MÀXIM 20 ALUMNES.

GRUP MÀXIM 15 ALUMNES.

GRUP MÀXIM 45 ALUMNES

ENTREVISTA 4 ALUMNES. MÚSICA 3 ALUMNES. ORGANITZA: DIRECCIÓ GENERAL DE LA JOVENTUT.

GRUP 6 ALUMNES.

GRUP MÀXIM 20 ALUMNES.

ORGANITZA: STEI - IFEBAL .

ORGANITZA: CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS.

ORGANITZA: STEI - IFEBAL.

ORGANITZA: DIRECCIÓ GENERAL DE LA JOVENTUT.

ORGANITZA: STEI - IFEBAL.

ORGANITZA: CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS.

CONFERÈNCIES I COL·LOQUIS DIDÀCTICA '89

Entre les activitats que es desenvoluparan a DIDÀCTICA '89 destacam les següents conferències i debats:

DIA 1 A LES 19 CONFERÈNCIA ORGANITZADA PEL C.E.P.

DIA 2 A LES 19 CONFERÈNCIA SOBRE "LA SITUACIÓ DEL PROFESSORAT DESPRÉS DE L'ACTA ÚNICA EUROPEA. PER ISAAC ARAGÓN. (PROFESSOR DE F.P., ECONOMISTA I RESPONSABLE DE LES RELACIONS INTERNACIONALS DE LA U.C.S.T.E.)

DIA 3 A LES 19 DEBAT SOBRE LES TRANSFERÈNCIES EN MATÈRIA EDUCATIVA.

PARTICIPANTS: JORDI MENÉNDEZ, DIRECTOR GENERAL DE COORDINACIÓ I ALTA INSPECCIÓ DEL M.E.C.

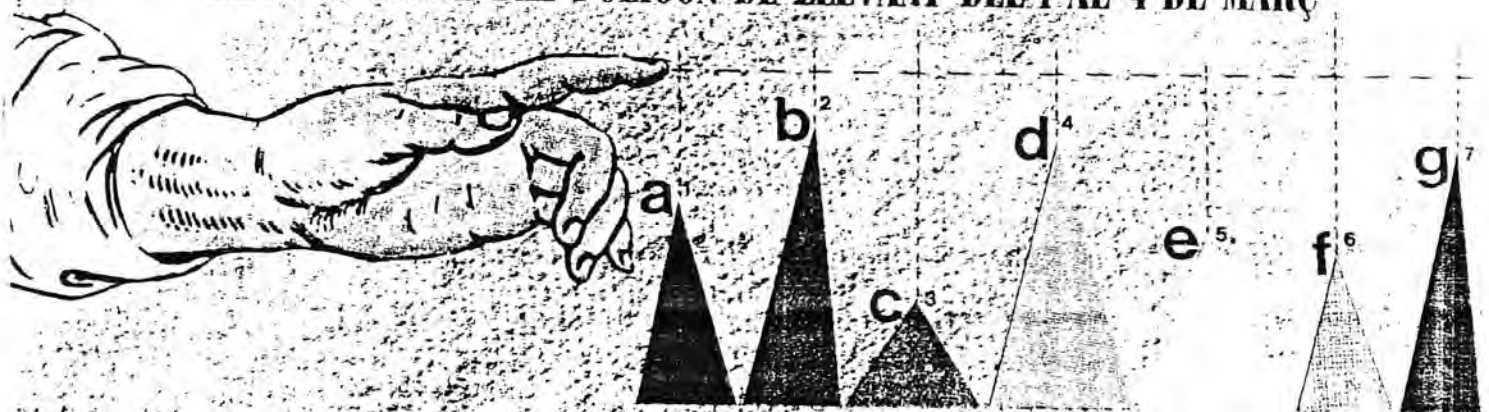
BARTOMEU ROTGER, DIRECTOR GENERAL D'EDUCACIÓ DE LA CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS DEL GOVERN BALEAR.

ALFONSO SALGADO, PRESIDENT DE LA COMISSIÓ DE CULTURA DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA.

DAMIÀ PONS I PONS, PROFESSOR DEL I.B. MARIA ANTÒNIA SALVÀ DE LLUCMAJOR.

MODERADOR : TOMÀS MARTÍNEZ I MIRÓ, PROFESSOR D'EDUCACIÓ D'ADULTS I MEMBRE DE LA COMISSIÓ EXECUTIVA DE L'S.T.E.I.

RECINTE FIRAL DEL POLIGON DE LLEVANT DEL 1 AL 4 DE MARÇ

DIDÀCTICA '89

I MOSTRA PER A PROFESSIONALS DE L'ENSENYAMENT

col.loquial; i un altre aspecte del mateix fenomen és el d'aquells que **parlen com els llibres** expresant-se en aquest nivell familiar amb un registre estàndard o de nivell formal.

Corregir tot això no és factible des dels mitjans de comunicació: és tasca de l'escola i dels centres d'ensenyament de tots els nivells. L'objectiu irrenunciable de l'escola de les Illes Balears, com de la de Catalunya i la del País Valencià, es formar uns ciutadans amb competència plena en la llengua pròpia del territori: capaços d'entendre-la, de parlar-la i per escrit, i també d'emprar-la, en qualsevol registre i en tota circumstància (no es igual escriure una carta familiar que una instància, un poema o un article científic; ni és igual discutir amb un amic que fer un discurs al Parlament, o una classe a la Universitat), i capaços, per tant, de tenir-la com a primera llengua personal, i de presentar-se com a parlants d'aquesta llengua davant la resta d'Espanya i a l'estranger. Però que tinguin a més uns coneixements del castellà prou profunds per poder-lo emprar també en qualsevol circumstància, tant els de família castellano-parlant com els autòctons: cap mallorquí ha de tenir un coneixement del castellà inferior al que s'aconsegueix amb l'ensenyament monolingüe en castellà -que sovint resultava deficient, perquè s'ensenyava malament, i per tant el podem millorar-. I a més hem d'aconseguir que l'ensenyança de la llengua estrangera que forma part dels programes obligatoris els en doni una capacitat comunicativa satisfactòria.

Això és el que preveu el marc legal vigent -Constitució, Estatut d'Autonomia i Llei de Normalització Lingüística-. I no es tracta d'un pactejament utòpic, sinó d'una fita assolible si és assumida pel conjunt de la nostra societat. No d'una manera immediata, és clar, ni sense esforços i sacrificis. Però molt més fàcilment del que molts creuen, si hi ha una voluntat real d'aconseguir-la per part de tots els sectors socials implicats: ensenyants i ensenyats, i responsables del sistema educatiu

del govern central i de l'autonòmic.

El sector-clau, però, és el dels ensenyants: si ells volen, els pares són fàcils de convèncer; i si la societat ho vol, els obstacles que són inevitables per part d'una administració que durant segles ha estat centralista i uniformitzadora, es van eliminant progressivament.

D'altra banda, donada la situació socio-lingüística, quant a composició i actitud de la població, és essencial que la normalització lingüística del sistema escolar no pugui ser interpretada com una imposició dels qui manen, o de determinats sectors ideològics o socials. Per això és de desitjar que el procés comenci a cada centre per iniciativa del centre mateix: els projectes lingüístics, elaborats per cada

escola en funció de la seva realitat socio-lingüística, han donat a Catalunya molt bons resultats. Evidentment, aquests projectes s'han de fer segons el marc legal vigent, i tendir a accelerar tant com sigui possible la seva plena aplicació, i han de rebre suport de les autoritats educatives -Ministeri i Conselleria de Cultura-, que n'han de fer també el seguiment i l'avaluació de resultats.

Les possibilitats són múltiples: Una llengua com a vehicle d'ensenyament, i l'altra com a assignatura; ús de les dues llengües com a vehicle d'ensenyament, en propor-

cions diverses; doble línia lingüística en un mateix centre; catalanització progressiva des de preescolar avançant curs per curs; etc. Tots els sistemes poden ser bons, mentre no es perdin de vista els objectius que he citat més amunt, i mentre els mestres que apliquin cada programa s'hi sentin personalment i professionalment compromesos. La varietat dels programes fa que la majoria dels ensenyants s'hi puguin dedicar amb la il·lusió que és indispensable perquè no hi hagi frustracions personals i es produeixi, paral·lelament a la normalització lingüística de l'escola, un augment de la qualitat de l'ensenyança i un impuls general de la renovació pedagògica.

Es important que tots els centres es plantegin ja des d'ara l'elaboració dels seu projecte lingüístic per al curs que ve. Però no interessa que ho facin per pressions exteriors, o per complir formalment la Llei de Normalització. Es necessari que hi creguin, en el projecte, i per això cal que sigui el resultat d'una feina conjunta, que tinguin en compte les possibilitats reals d'èxit. Hem de prestigiar les iniciatives renovadores, i hem d'aconseguir que els seus resultats estimulin altres centres a llançar-se a l'aventura, i els alumnes i els seus pares a participar-hi amb entusiasme.

En aquesta tasca, l'STEI i la seva revista poden exercir una important acció impulsora i coordinadora d'iniciatives. Vos ho desig de tot cor.

Aina Moll

JOAN CAPÓ I EL MUSEU PEDAGÒGIC PROVINCIAL

La convocatòria per part de la Direcció General d'Educació de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del premi Joan Capó és una bona ocasió per recordar la labor desenvolupada per aquest pedagog mallorquí al capdavant del Museu Pedagògic Provincial de les Balears.

A finals del segle XIX i principis del XX la preocupació per la formació del professorat i en especial dels mestres d'ensenyament elemental es deixa sentir intensament entre els cercles interessats per les qüestions educatives. L'escassa preparació que rebien els mestres a les Escoles Normals i la manca d'instruments i mitjans per a una adequada formació permanent es veien com unes de les principals causes de l'endarreriment que patia l'ensenyament a l'Estat espanyol. Veus tan qualificades en el panorama educatiu de l'època com Manuel B. Cossío, Lorenzo Luzuriaga, Andrés Manjón, Pedro Poveda o Francesc Ferrer i Guàrdia coincidien, des de posicions ideològiques ben diferents, en aquest diagnòstic.

Malgrat les successives reformes dels estudis de Magisteri que es duen a terme al llarg de les dues primeres dècades del segle XX, els mestres d'ensenyament primari continuen trobant moltes dificultats per comprendre i poder dur a la pràctica les idees renovadores de l'Escola Nova que en aquells moments es difonen per tot Europa i els Estats Units i que es comencen a conèixer a Espanya. Aquest clima estimula un conjunt d'iniciatives, sorgides tant dels organismes públics com per impuls dels mateixos mestres, que van dirigides a proporcionar als educadors els instru-

ments, recursos i coneixements necessaris per adequar la seva labor a les noves propostes pedagògiques i científiques. Aquest és un dels objectius més importants del Museu Pedagògic d'Instrucció Primària, creat el 1882 i que el 1894 rebia el nom de Museu Pedagògic Nacional per tal de fer extensives les seves activitats a tots els nivells de l'ensenyament. Aquesta nova institució, inspirada en les idees de la Institució Lliure d'Ensenyança i dirigida per M.B. Cossío fins al 1929, es va convertir ben aviat en centre molt actiu en la difusió de les noves idees educatives fonamentades en els avenços científics i psicològics.

Les accions dirigides a l'actualització professional del Magisteri elemental es varen anar intensificant al llarg de les primeres dècades del segle XX. El 1913 la Direcció General de Primera Ensenyança va encarregar al Museu Pedagògic Nacional l'organització a distintes províncies de cursos de formació per a mestres. A Catalunya, on la preocupació per aquest tema era molt viva, s'incienen el 1914 les Escoles d'Estiu.

Joan Capó, aleshores inspector d'ensenyament primari i més tard inspector en cap, sensible a la problemàtica educativa del moment, va aconseguir el 1919 la creació a les

Balears, sota el patrocini de la Diputació, del Museu Pedagògic Provincial. Capó, format a l'Escola Superior de Magisteri de Madrid i influït en aquell centre per les idees pedagògiques més innovadores del moment, va ser l'inspirador i l'ànima d'aquest centre, que funcionà fins que va ser suprimit als inicis de la guerra civil.

El Museu es va instal·lar en unes dependències de la Casa de Misericòrdia, al costat de les oficines que ocupava la Inspecció. Disposava d'una àmplia biblioteca i tenia cedides diverses sales per a actes, exposicions i reunions. Igualment feia servir la impremta que es trobava instal·lada al mateix edifici i que ocupava els nins que es recollien en aquell centre benèfic. El 1933 el Museu es va traslladar a l'edifici del Consolat de Mar i amb la instauració de la dictadura franquista la seva biblioteca va ser expurgada i en bona part destruïda; els objectes i col·leccions que hi havia van ser dispersats i s'han perdut.

El Museu Pedagògic Provincial de les Balears al llarg dels anys que va existir va ser un àmbit en el qual es varen acollir les més diverses experiències i activitats pedagògiques, totes inspirades en els principis educatius més renovadors de l'època. Sota l'atenta i constant orientació de Joan Capó el Museu es va convertir en un focus de difusió de nous mètodes i sistemes i en un lloc en el qual els mestres de les Illes trobaren sempre ajuda, consell i estimul.

A la biblioteca del Museu es podien trobar els llibres més recents i les publicacions periòdiques especialitzades en temes educatius que

LA DIRECCIÓ GENERAL D'EDUCACIÓ INFORMA

Ensenyament en llengua catalana

Les sol.licituds dels Centres escolars per a fer l'ensenyament en llengua catalana a partir del Curs 1989-1990, seran resoltes dins el mes de febrer i proposades al M.E.C. (Direcció Provincial de Balears) dins el mes de març a efectes que els Centres puguin realitzar la programació amb suficient antelació.

Programa informatitzat de gestió de Centres

La presentació d'aquest programa va dirigida als Centres escolars de Batxillerat i pretén de donar suport administrativa, acadèmica i econòmica dels centres.

El programa serà gratuït.
Per a més informació tel. 71 11 39 (ext. 238).

s'editaven aquella època tant a Espanya com a l'estranger, sobretot a França i Bèlgica. A les seves sales se succeïen o restaven de forma permanent exposicions d'investigació pedagògica, materials didàctics o treballs escolars de tot tipus. Les exposicions de treballs escolars com les que feren el 1927 o el 1930 tenien com a objectiu presentar els resultats d'una acció educativa innovadora que es fonamentava en el principi de l'activisme, de l'interés i en la relació de l'escola amb la realitat: així recompensaven amb el reconeixement públic els mestres i les escoles capdavanteres i estimulaven els altres per tal que seguissin una línia de constant renovació.

La influència de les idees de l'Escola Nova i en particular del pedagog belga Ovide Decroly sobre Joan Capó va ser la causa que en les activitats del Museu es prestàs una especial atenció a les relacions entre l'escola i l'entorn quotidià del nin. Aquesta orientació, que es feia notar clarament en l'organització de les exposicions de treballs escolars, és present també en les activitats que es varen fer per desenvolupar i donar a conèixer al mestre les possibilitats educatives del treball agrari. El 1919 el Museu va organitzar cursos sobre la creació de camps d'experimentació agrària i això va engrescar molts de mestres a organitzar camps agrícoles annexos a les escoles.

LA CONSELLERIA DE
CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS
A
D. JOAN CAPÓ I VALLSDEPADRINAS
EN EL
CENTENARI DEL SEU NAIXEMENT

* * *
1888 - 1988

Poc després de la creació del Museu Pedagògic, Joan Capó i la nova institució assumeixen l'ambiciosa tasca d'organitzar un Congrés Nacional de Pedagogia, que s'havia de realitzar a Mallorca el 1920. Era una bona ocasió per aconseguir que els aires renovadors de l'ensenyament illenc trobassin un suport per part de la comunitat pedagògica de l'Estat espanyol. Malaluradament el Congrés va topar amb la resistència dels sectors més conservadors de la societat mallorquina, gelosos del protagonisme que els grups més progressistes podien obtenir amb la realització del Congrés. Les pressions i el intents de controlar la reunió científica programada varen fer fracassar el projecte.

Entre les activitats del Museu varen destacar també les conferències i els cursos de formació professional del magisteri com el que va tenir lloc el 1919, que distribuï les seves activitats entre diversos pobles com Sineu, Lluc i Felanitx. Alguns d'aquests cursos i conferències eren publicats pel mateix Museu, que igualment editava un *Boletín Pedagógico*.

El 1926 el Museu confirma el seu caràcter de màxima institució pedagògica de les Illes quan a les seves instal·lacions es reuneix l'assemblea de batles i autoritats provincials per tal de revisar la situació educativa de les Balears i sol·licitar

al Govern que prengui mesures necessàries per corregir l'elevat dèficit escolar que hi havia. En aquesta reunió Joan Capó va tenir un protagonisme destacat.

El Museu va ser sempre un àmbit de reflexió i estudi dels problemes educatius. Per organitzar de forma més permanent aquesta labor el 1929 es varen crear diversos grups de treball que atendien els següents temes: estudi del nin, educació de la dona, art, geografia i història, ciències de la naturalesa, treballs manuals i biblioteques i publicacions. El 1933 es va crear una secció de psiquiatria infantil sota la direcció del doctor J.I. Valentí.

Aquestes i moltes altres activitats que realitza el Museu Pedagògic Provincial el converteixen en un punt de referència obligada de la nostra història educativa contemporània i en una de les experiències de renovació educativa més importants. Cal indicar com a contrapunt a la brillant labor desenvolupada pel Museu l'escassa atenció que s'hi va dedicar a la problemàtica de la llengua, malgrat que Joan Capó, el 1918, al pròleg de l'obra *Antologia de poetes mallorquins*, reivindicàs l'ús de la llengua catalana a les nostres escoles.

Bernat Sureda Garcia

El fracaso de las elecciones a Consejo de Centro

Dice un refrán pópular que "para muestra vale un botón". Las recientes elecciones a Consejo de Centro, ya pasadas, sirven admirablemente de "botón de muestra" para ejemplificar en su totalidad el problemático y contradictorio contexto en el se mueve en la actualidad la enseñanza en España. Elecciones que, a caballo entre la realidad y el deseo, entre el "no hay más cera que la que arde" y la esperanza en una utópica y radical inversión de caducos y monolíticos valores académicos, ha venido a situar en su justo medio, la que, quizás, sea una de las batallas democráticas más difíciles de ganar en nuestro país: **la de que no hay que identificar todo intento de democratización real y efectivo del Sistema de Enseñanza, con un mero revoque de fachada**; el hecho lamentablemente deplorable de transformar la participación operativa de todos los estamentos implicados en el Sistema Educativo -alumnos, padres, profesores- en el control y funcionamiento de los centros, en el producto sustancialmente "light" y descafeinado.

Quisiera aclarar ante todo que hablo a título meramente personal -lo que digo lo afirmo y niego sólo en mi nombre- y desde la perspectiva del que trabaja en la enseñanza privada concertada. Por todo lo cual no pretendo arrogarme ninguna representatividad que no me concierne. Me atengo sólo al derecho individual -el que le corresponde a quien se ve a sí mismo como "**un rostro en la multitud**"- como profesional de la enseñanza que soy.

Hace poco nos recordaba Fernan-

do Savater que la perfección es totalitaria y, por lo tanto, fascista. Y que sólo en la democracia -en la medida que ésta es siempre perfectible, por ser siempre insuficiente- se hace efectiva la posibilidad de resolver la "**res pública**", los asuntos, los temas y problemas colectivos en torno a los cuales se teje y desteje el entramado laberíntico de la sociedad. Y es precisamente desde la atalaya de una nueva -en teoría, por lo menos- situación de normalidad democrática a la que se ha incorporado nuestro país durante esta última década, desde la que queremos testimoniar el profundo desencanto, la tremenda sensación de frustración e impotencia generados por el "**clima**" de estafa y decepción vividos "**antes**" y "**después**" de la últimas elecciones de candidatos a Consejos de Centro. Desencanto y decepción comparativamente iguales a la ilusión y

esperanza que muchos de nosotros depositamos en la LODE en el momento de su aprobación (Y, sin embargo, parece que haya pasado ya tanto tiempo ...). Lo que una vez

más viene a confirmar que en la esfera de lo público, como en la de lo privado, la distancia que media entre realidad y deseo es, con frecuencia, abismal.

La sensación de fiasco que en muchos han provocado estas últimas elecciones -lo que en casos límites planteó la posibilidad de boicot como única alternativa válida- confirman que el Sistema Educativo en España, su funcionamiento real, se halla en un auténtico "**cul de sac**" cuyo "**handicap**" más principal se encuentra en la falta de adecuación de los diferentes estamentos implicados respecto a lo que el libre juego democrático implica en el conjunto de la sociedad.

Si es posible la concertación social en este campo como en tantos otros, sólo resultará eficaz -valga la metáfora de la carambola de billar a tres bandas- partiendo del reconocimiento previo - que se desea obviar -del "**juego de intereses**", plural y homogéneo de todas las partes implicadas: alumnos, padres y profesores. Produce estupor a estas alturas de la cuestión oír todavía sin ruborizarse afirmaciones según las cuales todos buscan en la enseñanza los objetivos más adecuados y envidiables para los jóvenes (Estado, padres, profesores, Centros educativos, adultos en general, etc.) sin contar realmente con ellos. O aceptando su participación en todos los asuntos que les competen preferentemente a regañadientes y como un mal menor.

Precisamente el único aspecto positivamente resaltable de estas elecciones ha sido el "**convencimiento**" y "**la ilusión**" con que los

escolares han entrado en "el juego" que se les ha brindado, en el momento de la elección de sus propios delegados. Ingénua y admirable predisposición a considerar la democratización de la enseñanza como un fenómeno "de facto", y no como un simple revoque de fachada...!

Pues de ese "conflicto de intereses" al que antes aludíamos, y que es a la vez, un conflicto económico, ideológico y cultural, surgen las verdaderas raíces del problema. Y de su enmascaramiento con coartadas de todo tipo brota la manipulación que, desde muchos frentes contrapuestos, los adultos (hay que volverlos a citar nuevamente: Estado, Centros, Padres, Profesores, etc) ejercemos sobre los escolares.

¿Por qué no considerar que los Consejos de Centro, y los de Dirección, y las Asociaciones de Padres y de Alumnos, etc ... sólo tendrán oportunidad real en la medida en que sea posible una acción mancomunada en el ejercicio de las libertades y derechos democráticos, en cada Centro, y sin exclusiones?

¿Por qué olvidar el "eterno problema" de que el Estado y el Sistema, la Sociedad en su conjunto -la de los adultos, claro- busca su propia "continuidad" a través de la prolongación de su propia "escala de valores" -léase, visión del mundo, etc. en la conciencia ideológica de los jóvenes?

¿Por qué no denunciar el empecinamiento del Estado en negarse a reconocer el problema de la "homologación" de todos los trabajadores de la enseñanza, en su doble vertiente -laboral y económica-; y por lo demás única salida viable a una situación totalmente injusta y discriminatoria que debería hacer sonrojar de vergüenza a un gobierno supuestamente socialista?

¿Por qué no reconocer autocríticamente que entre los "profesionales" de la enseñanza -nunca suficientemente reciclados en el hermoso pero duro ejercicio de los derechos y libertades democráticas- aún provocan sobresaltos y resquemores la apelación a dichos derechos y su aplicación estricta exigida por los jóvenes -alumnos, estudiantes: en consecuencia, trabajadores y ciudadanos?. ¿Acaso el miedo a la inviabilidad de determinadas actitudes no ya trasnochadamente "autoritarias", sino, lo que es peor, pseudo-democráticamente "paternalistas" -de democracia controlada y vigilada -nos haga añorar los viejos tiempos en los que- única ventaja de la dictadura- la aspiración a la libertad de enseñanza era un mero recurso retórico (un simple "bla, bla, bla" teórico)- y no el ejercicio cotidiano de una puesta en práctica profesional y personal aula por aula e individuo por individuo?

Si todos los que viajamos en este tren a cuya última estación no sabemos si llegaremos, nos replanteáramos algunas de dichas cuestiones, tal vez en una próxima parada -unas futuras elecciones en los centros- pudiéramos empezar a hablar de logros y no de fracasos. Pero en cualquier caso la fruta sigue aún verde en el árbol. Y el resto en silencio.

Antoni Figuera Salvà
Licenciat en Filosofia i Lletres

PARLAMENT ACTE DE PROCLAMACIÓ PREMIS O.C.B.

Amics, amigues bon vespre.

L'ensenyament, el món educatiu, conformen un dels pilars bàsics sobre el qual es fonamenta la normalització.

Els infants d'avui seran els ciutadans de demà. La llengua que avui parlen serà la llengua que parlarà la societat de demà.

Després de nou anys de Decret de Bilingüisme i de quasi tres de Llei de Normalització, les estadístiques, el cens, ens diuen que no anam per bon camí: el castellà de cada dia és més la llengua de la joventut, la llengua dels infants. I d'això n'hem d'agrair bona part al sistema educatiu que tenim.

Què és el que hem de fer a l'ensenyament per contribuir a la normalització lingüística i capgirar aquesta situació de substitució?

Doncs és ben senzill: actuar en tot moment, dels del nostre àmbit, perquè el català esdevengui la llengua única de l'ensenyament. Perquè avancem el més ràpidament possible cap a un sistema educatiu catalano-cèntric: centrat en la nostra identitat cultural, lingüística i nacional. Una escola amb llengua i continguts catalans. Una escola moderna democràtica i de qualitat. Una escola europea, però europea per la via directa, per la drecera, sense haver de passar per la torta de Madrid i del castellà.

Però no hem de caure en l'error de situar aquesta fita com una meta il·lusòria, com un propòsit per un demà que mai arriba i que a més d'un serveix de pretext per no fer avançar la situació tot el que cal i es pot.

El que sovint no és diu i s'amaga és que aquesta fita, amb més o menys puresa, és ja realitzable ara i hi ha

exemples d'escoles a les Illes que ho confirmen. La normalització es fa dia a dia, moment a moment, guanyant petites parcel·les de la vida en català. La meta, l'objectiu és que aquests exemples deixin de ser l'excepció de la norma castellanitzadora. La meta és la generalització total d'aquests casos d'ensenyament catalano-cèntric.

Es per tant una tasca de tots, cadascú des del seu àmbit concret pot impulsar, pot ajudar, pot generar un cas de catalanització dins l'ensenyament, com a pare, com a mestre, com a veí, com a polític, com a sindicalista, com a agrupació cultural, etc.

Per sort, i també per desgràcia, l'avanç encara depen de bona mesura de la voluntat de les forces vives del nostre poble. El "passotisme", el no compromís, el no conflicte són els grans aliats de l'enemic castellanitzador.

Til Stegmann ho deixa ben clar al seu llibre "Catalunya vista per un alemany": **cada passa que aquí, a ca nostra, deixam donar al castellà és una passa que arraconam el català.**

A nivell polític exigim el traspàs immediat de les competències educatives. Com una de les mesures més urgents per sortir d'aquesta si

tuació de constant agressió als drets lingüístics i culturals sense viabilitat de solució. Tot i que sabem que les competències no seran la panacea de tots els nostres mals, que podem tenir competències i no avançar en la consecució d'un sistema educatiu català.

Però, com he dit abans, no ens podem fer mar de mans a la fita exclusiva de les competències educatives, de manera que això ens impedeixi avançar diàriament en la catalanització del món educatiu.

L'any passat ja vaig denunciar que l'avanç espectacular de l'ensenyament en català dels darrer cursos havia tocat sòtil, les xifres d'enguany ho evidencien encara més. Hem tengut un avanç basat en el voluntarisme però això té els seus límits i hi hem arribat.

Els qui tenen el poder de la gestió educativa no poden posar en perill els avenços fets en l'ensenyament en català supeditant-los a la consecució de les competències.

Ara mateix són necessàries i urgents mesures que ajudin a enfortir i a consolidar la fràgil estructura aconseguida:

- Es necessari aconseguir que a cada centre en català hi arribi un ensenyant amb el coneixement qualificat de la llengua i cultura

catalana.

- Es necessari donar el suport institucional als centres que fan l'ensenyament en català: administratiu, material i econòmic.

- S'ha d'abolir la vexació d'haver de demanar permís.

- S'ha d'assegurar que tota escola tenguí el professorat necessari per impartir l'àrea de llengua catalana.

- Es necessari vetllar pel compliment de les hores reglamentades de català i per la qualitat d'aquest ensenyament.

- Es necessari omplir de contingut el reciclatge derivant-ne l'exigència a concursos i a centres, única manera que el professorat en valorarà la necessitat i la utilitat.

Companys i companyes, quant tot això -i encara- més sigui aconseguit, quan les competències siguin un fet no haurem asgotat, ni de prop fer-hi, l'objectiu guia plantejat al principi, el nord d'un sistema educatiu nostre, dirigit, planificat, gestionat i finançat des d'aquí: **Una escola nacional catalana en una nació lliure.**

La feina és molta i manquen braços. **Gràcies.**

Miquel Monserrat i Rius

PREMIS 31 DE
DESEMBRE DE
L'O.C.B.

A C T A

De la sessió deliberadora del Jurat per a la convocatòria de 1988 dels PREMIS 31 DE DESEMBRE DE L'O.C.B., celebrada dia 7 de desembre de 1988, al local de l'Obra Cultural Balear, de Palma, carrer de la Impremta, núm. 1, a partir de les 19.30 hores.

Hi assisteixen els Srs. Miquel Alenyar i Fuster, Maria Barceló i Crespí, Josep M. Llompart, Isidor Marí i Mayans, Joan Miralles i Monserat i Miquel Monserrat i Rius. Havent-ne excusat l'assistència el Sr. Bartomeu Bennàssar i Vicens, per motius professionals. Cal recordar que el Jurat concedeix els Premis d'acord amb les Bases d'aquesta edició fetes públiques per l'OCB, i que pren en consideració, només les propostes presentades. El Jurat vol

manifestar que tots els candidats presentats reuneixen mèrits suficients per ser destinataris dels Premis OCB. La responsabilitat de triar-ne només quatre ha estat, enguany, particularment difícil. D'altra banda no ha cregut oportú limitar l'opció a cada candidat al Premi per al qual ha estat presentat, donada la similitud de les condicions exigides per optar a cada una d'elles.

El Jurat acorda **per majoria** concedir el PREMI GABRIEL ALOMAR "destinat a premiar un treball escrit (llibre, informe, sèrie d'articles periodístics, ...) o audiovisual (TV, ràdio, video ...) publicat o difós per primera vegada al llarg de l'any. Com a anàlisi, descripció o divulgació, el treball premiat haurà de facilitar la comprensió de qualsevol aspecte de la realitat present de

les Illes Balears" a l'Escola Universitària de Treball Social per treball "Bases per a la planificació de l'acció social a Mallorca", acabat i difós parcialment enguany.

El Jurat aprova **per majoria** concedir el PREMI BARTOMEU OLIVER "destinat a premiar una activitat individual o col·lectiva, feta durant l'any, que hagi contribuït a la normalització lingüística i a la difusió pública de l'ús del català, en un àmbit concret", al Sr. Josep Antoni Grimalt i Gomila per la seva tasca com a director, guionista i presentador de la sèrie de programes que sota el títol genèric de "Lletra menuda" s'emeteren durant l'any a través del centre regional de TVE. El premi es concedeix en atenció a la gran acceptació i a l'esperit de reivindicació nacional que va ser plantejat i

THOMSON

II CONGRÉS DE L' STEI

realitzat per professor Grimalt.

El Jurat aprova **per unanimitat** concedir el PREMI EMILI DARDER "destinat a premiar iniciatives o experiències en el camp de l'educació, especialment orientades cap a la normalització del català com a llengua vehicular de l'aprenentatge, la renovació pedagògica o l'educació medioambiental", a l'Escola Municipal de Mallorquí de Manacor, creada el 1973 i dedicada a l'ensenyament i divulgació de la nostra llengua i cultura, en homenatge a la labor constant d'aquesta Escola a Manacor i a la seva comarca, labor que ha servit d'estímul i d'exemple a iniciatives similars, se li concedeix especialment per la tasca realitzada, en una època, no ho oblidem, de repressió planificada de la nostra llengua, de la nostra cultura i del nostre país i perquè l'escola, any darrera any, continua augmentant la seva influència i el seu camp d'acció a la comarca de Llevant.

Fetes aquestes consideracions, el Jurat acorda **per majoria** concedir el PREMI FRANCESC DE BORJA MOLL "destinat a premiar la persona, o el grup de persones, entitat jurídica o l'organisme privat, que en la trajectòria de la seva activitat hagi participat de manera destacada a les Illes Balears, en la Normalització de la Llengua, la cultura i la personalitat nacional a una entitat nascuda fa quinze anys. Una entitat que estatutàriament té com a objectius l'estudi, la divulgació i la defensa de la naturalesa i de l'ambient de les Illes Balears. Les seves activitats s'han estès cap a la conservació, cap a la defensa de la naturalesa, del territori i, al cap i a la fi, del país. El premi es concedeix, com és obvi, al GOB (Grup d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa).

Finalment, i condicionat per la impossibilitat de donar el PREMI FRANCESC DE BORJA MOLL a dos dels candidats, el Jurat

vol fer constar els mèrits rellevants que reuneix una altra entitat que figurava entre els candidats a aquest premi, el STEI (Sindicat de Treballadors de l'Ensenyança de les Illes) i vol fer pública la gratitud que aquest sindicat mereix per la seva labor no limitada exclusivament al camp estrictament sindical sinó també a la promoció de l'ús de la nostra llengua com a vehicle de tota l'activitat educativa.

P R O M E T E O D E P O E S I A

El professor de la U.I.B., **Josep Servera Baño**, ha estat nomenat al "Prometeo de la Poesia 1988 al Mejor Libro no Poemario" per el seu llibre titulat **En torno a San Juan de la Cruz**, publicat per l'editorial Júcar (1987). El Sistema de Concessió d'aquests premis, que compten amb el suport del Ministeri de Cultura i de l'Institut de Cooperació Iberoamericana entre altres entitats patrocinadores i col.laboradores, consisteix en la votació de 70 especialistes en la matèria de 18 països, els mencionats especialistes voten l'obra que consideren millor, així queden nominades les sis que obtenen placa, d'entre les quals una d'elles obté el premi. La nominació és prèvia, lògicament, a la concessió d'aquests premis, que es va celebrar el 13 de desembre en

la denominada "Noche de los prometeos de la poesía" en el Hotel Palace de Madrid. A més de la categoria en que ha estat nominat el professor Servera, existeixen altres nominacions:

- 1) al millor poemari d'autor masculí
- 2) al millor poemari d'autor femení
- 3) a la millor labor de suport a la poesia
- 4) a la millor obra poètica d'una vida

En la categoria de **Mejor libro no poemario** el professor Servera ha estat nominat juntament amb: **Un viaje soñado a**

España de Zenobia Camprubí, **Reflexiones sobre mi poesía** de Gabriel Celaya, **Gabriela Mistral** de Javier Concha, **Autobiografía y autocrítica** de Juan Ramón Jiménez i **Crítica de la poesía mestiza** de Alejandro Lora.

El llibre consta d'una introducció de Josep Servera i una selecció d'assaigs sobre la poesia de San Juan de la Cruz, entre els quals es troben aportacions de Gabriel Celaya, Jorge Guillén, Emilio Orozco, José Moreno Villa, Cristóbal Cuevas, etc.

ELECCIONS A CONSELLS ESCOLARS CENTRES ESTATALS

CURS 1988-1980

PARTICIPACIÓ

	PROFESSORS			P A R E S		
	Total Cens	Total Votants %		Total Cens	Total Votants %	
E.G.B. ...	2563	2394	93.4	97584	19809	20.3
B.U.P.	852	780	91.6	21467	3263	15.2
F.P.	622	607	97.7	13693	1519	11.1

	ALUMNES			P. A. S.		
	Total Cens	Total Votants		Total Cens	Total Votants	
E.G.B. ...	21137	19328	91.3	--	--	--
B.U.P.	13707	9095	65.0	157	137	87
F.P.	8743	3672	42.0	113	96	85

CENTRES SENSE CANDIDATURA A ALGUN SECTOR

	Del professorat		De pares		D'Alumnes		De P.A.S.		Sense Candidat.
	N. Centres	%	N.Cen.%	N.Cen.%	N.Cen.%	N.Cen.%	N. Centres %		
EGB ...	1		--	--	--	--	--	--	
BUP ...	1		--	--	--	--	--	--	
F.P....			--	--	--	--	--	--	

RESULTATS OBTINGUTS PER CANDIDATURES EEMM(*)

Candidatures	B.U.P.		F.P.		Total	%	
	N. repres.	%	N. repres.	%			
U.D.E.	18		30	7	15	23.5	
Sindicat ensenyants	--	--	--	--	--	--	
Independents	42	70	39	85	81	76.5	
Altres	--	--	--	--	--	--	
TOTALS		60	100	46	100	106	100

Aquestes dades han estat obtingudes per mostreig

NOTA: Aquestes dades fan referència només a l'ensenyament estatal

Resolució del II Congrés de l'STEI

Eleccions Consells Escolars

Consideram sumament important la participació dels ensenyants en la gestió dels centres, a través dels Consells Escolars. Recordem que aquesta participació no es fruit d'una imposició sinó una conquesta per la qual varem lluitar molt d'anys.

Proposam que aquesta participació s'articuli al voltant dels següents objectius:

- Autonomia dels Consells Escolars i dels Centres. Dotació de recursos suficients.
- Reconeixement de les competències pedagògiques del Claustre de Professors.
- Garantir una adequada representació en els Consells Escolars dels Centres Concertats amb exigència d'una normativa electoral que eviti la ingerència del titular del centre.
- Creació del Consells Escolars d'àmbit municipal, de barri, comarcal, insular i de Comunitat Autònoma.
- Que les hores que els ensenyants dediquin a les tasques relacionades amb el Consell Escolar computin com a hores de permanència en el centre.

TAULA S'ESCRIU AMB "M"

Un dels objectius que des de fa anys s'ha plantejat el professorat progressista de les nostres illes és el de cercar la màxima identificació entre la seva feina a l'escola i la Comunitat a la que serveix i de la que es nodreix amb els seus infants. Servir una Comunitat significa tenir present les seves característiques pròpies que la diferencien d'altres.

Les nostres illes tenen com a principal característica cultural una llengua pròpia: la catalana. Els nostres infants -majoritàriament- aprenen en una altra llengua que, malgrat la seva cooficialitat amb la d'aquí, és pròpia i originària d'altres llocs de l'Estat.

La majoria dels nostres al.lots i al.lotes aprenen des de petits que taula s'escriu *mesa* i senten a parlar abans més i millor del Cid Campeador que del rei en Jaume, el Conqueridor, o d'en Guillem de Montgrí. Aprenen encara a la majoria de les escoles una cultura que no és la seva.

Què hi feim nosaltres, com a professionals, davant d'això?. I què hi fan els poders públics, les Administracions?.

A la primera pregunta hi hauria quasi tantes respostes com mestres exercim a les illes; a la segona si contestéssim els representants Centrals o perifèrics del M.E.C. o del Govern Balear, dirien que fan el que poden. Si contesta el M.E.C., que les competències sobre l'ensenyament del i en català són del Govern autonòmic, i si ho fa aquest darrer que les competències sobre el personal -nosaltres- que en definitiva és qui ha de fer la feina, són del M.E.C. I mentres tant els nostres al.lots continuen aprenent que taula s'escriu *mesa*.

Des del 1979, fa ja deu anys, en que s'establiren les tres hores setmanals d'ensenyament del català

a E.G.B. poc ha variat la situació. Ni aleshores es va complir la legislació a la majoria de les escoles pitiuses ni tampoc ara en que la nova normativa estableix que s'ha de dedicar a l'ensenyament del català el mateix temps que al del castellà. Encara aquest curs ens trobavem amb al.lots eivissencs que iniciaven els seus estudis de B.U.P. o de F.P. sense haver fet mai classe de català a una E.G.B. cursada a pocs metres dels mateixos Centres d'Ensenyances Mitjtes on es matriculaven.

No n'hi ha prou amb que el M.E.C. i el Govern Balear legislin sobre la matèria. Es tracta primer de que ells mateixos promoguin mesures que permetin el compliment. La primera condició de qualsevol norma o llei és que es pugui complir. No es pot pretendre ensenyar català en un Centre on el 70% o més, de la plantilla del professorat és exclusiva

ment castellano-parlant.

Convé ademés que, especialment el Govern Balear, promogui campanyes encoratjadores dirigides als mestres i a les Associacions de Pares d'Alumnes no ja perque els nostres petits conciutadans aprenquin català sino perque ho facin bàsicament en aquesta llengua.

Son la única Comunitat Autònoma amb llengua pròpia diferent del castellà que no té trasvassades les competències en matèria educativa. Convé mentres aquestes competències arriben, i esperem que no tardi massa, que el Govern Balear asseguri el compliment d'aquesta minsa protecció legal a la llengua pròpia de Balears dotant, o fent dotar pel Ministeri, els Centres del personal qualificat necessari.

STEI - PITIÜSES.

LLIBRES DE TEXT

LLIBRERIA GENERAL

I CARTES NAUTIQUES

C. ARABI 12 - 14 TFNO. 72 56 16

07003 PALMA DE MALLORCA

RECERCA BIBLIOGRÀFICA

FdezManjón, Desiderio-Justicia, Hernández-Prieta, Diego M. **Recursos pedagógicos en el centro escolar.** Ed. Escuela Española

Partint del fet que tots els centres, també els més pobres, compten amb el més important dels recursos, el "recurs humà", que possibilita l'aprofitament de tots els altres, els autors, amb gran sentit pràctic, analitzen la utilització dels recursos pedagògics del centre escolar i ens ofereixen una programació d'activitats que permet treure'n un màxim de rendiment.

Baqués, Marian. **Jocs per aprendre a llegir i escriure.** Ed. Ceac

Aquest llibre de la col.lecció Escola Catalana ens ofereix gairebé sis-cents suggeriments lúdics per a abans de començar a llegir i escriure

... jugar:voleu millor manera d'aprendre? Una obra que ajudarà als infants a prendre consciència del món que els envolta, a aprendre el nom i a situar-los en la realitat, segons la seva proximitat, trajectòries, etc.

Reale, Giovanni-Antiseri, Dario. **Historia del pensamiento filosófico y científico (3 volums).** Ed. Herder

Obra destinada especialment a estudiants de mitges i d'Universitat, constitueix un complet manual de història de la filosofia i la ciència. Informar i formar són els objectius d'aquesta voluminosa obra que defuig d'esquematismes fàcils i dedica tota la seva atenció a l'explicació de les doctrines filosòfiques i a presentar el context històric-cultural dels seus autors.

Artigues, Antoni. **Lluna de l'Alba (Antologia poètica).** Ed. Moll

Sota aquest títol, Antoni Artigues, amb la col.laboració del dibuixant Jaume Garcias, presenta una breu antologia poètica d'obres de poetes catalans contemporanis, que d'una forma o altra tenen a la lluna com a teme central de cada composició. Aquesta obra, eina de treball per a la classe de literatura, és també una proposta lúdica adreçada a tot tipus de lector.

Pita, Esther. **Prevención de las dislalias. Ejercicios Claves para que las dislalias fisiológicas desaparezcan en la escuela.** Ed. Escuela Española.

L'autora ens ofereix una programació d'exercicis, acompanyats d'imatges, destinats a estimular al nin de preescolar per a corregir aquells errors articularis que poden ésser considerats normals a aquestes edats. També és interessant aquesta obra per a la reeducació.

Selmi, Lucia-Turrini, Anna. **La escuela infantil a los tres años.** MEC-Ed. Morata

Aquest llibre és el primer dels tres volums que conformen el projecte sobre Educació Infantil de l'Ajuntament de Mòdena. L'objectiu d'aquest projecte, destinat a infants de tres, quatre i cinc anys, és aconseguir un ensenyament en contacte amb el medi per aconseguir la promoció integral de la persona. Aquest llibre pot significar una renovació en el camp de l'educació infantil.

Busquets, Loreto. **Curs intensiu de llengua catalana.** Publicacions de

Que no te engañen!!!

CURSO **ecca**
DE CONSUMO
A TRAVES DE
RADIO POPULAR

Direcció General de Consum
Conselleria de Sanitat
Govern Balear

Información: Centro ECCA
C/ Gilabert de Centellas, 2 • enllaç A Tel. 46 33 21 - 46 54 88
De 9 a 14 horas.

Aquest curs va dirigit tant a qualsevol persona sensibilitzada pel consum, com a les Associacions de Consumidors i docents interessats pel tema a l'hora de dissenyar aquest centre d'interès dins el curriculum escolar.

Objectius: *Conèixer els drets i responsabilitats del consumidor en camps tan imprescindibles com l'alimentació, la casa i els serveis.

*Afavorir una actitud crítica i personal davant el consum.

*Estimular hàbits de compra que responguin a necessitats reals de cadascú en base a una informació veraç, suficient i eficaç.

Les emissions seran cada dilluns, dimarts i dimecres a partir del dia 20 de febrer, de 21'30h. a 22h. La durada del curs és de 20 classes.

l'Abadia de Montserrat.

El plantejament d'aquesta obra és, en paraules de l'autora, de fornir un "un curs de català, alhora breu i ràpid, perquè pot no insistir excessivament en qüestions que semblarien rares o serien difícils d'assimilar per a estudiants no familiaritzats amb el món lingüístic neollatí. Dóna així per descomptat que l'alumne, a mida que anirà descobrint l'estructura de la llengua catalana, destriarà amb facilitat afinitats i discrepàncies que l'ajudaran a comprendre i a assimilar els trets morfològics i sintàctics fonamentals de la nostra llengua".

Bartolomé Pina, Margarita i altres. **Cuestiones de Didáctica.** Ed. Ceac.

Diversos autors de la "Sociedad Española de Pedagogía" dediquen aquest llibre al professor José Fernández Huerta, renovador de la didàctica espanyola.

Introducció de la informàtica a l'ensenyament, divertiments lingüístics sobre la pedagogia, avaluació i fraccions escolars i implicacions sociopedagògiques del llenguatge oral són alguns dels treballs que recull aquest volum.

Fernández Pérez, Miguel. **La profesionalización del docente.** Ed. Escuela Española.

La tesi central de l'obra és: la millora de la qualitat de l'educació és possible amb un procés de professionalització pedagògica dels docents; aquest procés pot instrumentar-se efectivament si s'institucionalitza un esquema de renovació educativa sistemàtica, basat en la inves-

tigació a l'aula, l'anàlisi de la pràctica escolar per part dels professors i el perfeccionament permanent com a eixos capitals per a la professionalització del docent.

Capó, Jaume i altres **Llaut-4.** Ed. Vicens Vives

Llibre de llengua dirigit a nins i nines de 9 i 10 anys d'edat. Aquest llibre, juntament amb el de 5è, treballen amb profunditat la morfosintaxi. També hi tenen cabuda el treball de vocabulari, comprensió lectora, ortografia i jocs relacionats amb el llenguatge.

Les orientacions metodològiques i les formes de desenvolupar les activitats les trobareu a la guia del mestre.

Kamii, Constance i De Vrijs, Retha. **Juegos colectivos en la primera enseñanza.** Ed. Visor.

Aquesta obra, resultat de deu anys d'experimentació, presenta els jocs col·lectius com a font de desenvolupament dels infants si s'empren amb idees obtingudes a partir de la teoria de Jean Piaget.

Tots els interessats, centres docents, institucions i particulars*, en rebre la REVISTA PISSARRA han d'omplir la BULLETA DE SUBSCRIPCIÓ

NOM .....
 ADREÇA C/..... núm..... pis.....
 C.P..... Població..... Tf.....

Se subscriu a la REVISTA PISSARRA, al preu de 1200 pessetes que pagarà: .....enviant gir postal o taló bancari a nom de S.T.E.I.
 .....amb càrrec al compte bancari/d'estalvi(*)

(*) En aquest cas ompliu l'ordre bancària:

Banc/Caixa..... Nom.....
 Agència/Of..... Adreça.....
 Població..... Població.....
 Cte/Lta..... C.P..... Tf.....
 Sr. Director:

Li prec atengui a partir d'aquesta data i fins nou avis els rebuts que li presentarà el SINDICAT DE TREBALLADORS DE L'ENSENYANÇA DE LES ILLES (STEI) amb càrrec al meu cte. o lta. a dalt indicada.

a..... d..... de.....19

Signatura,

* Els afiliats de l'STEI reben la revista PISSARRA de forma gratuïta, així com la revista ESCUELA HOY.

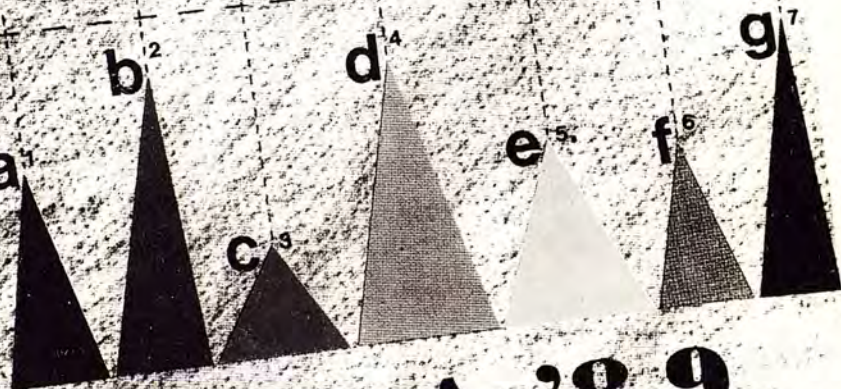
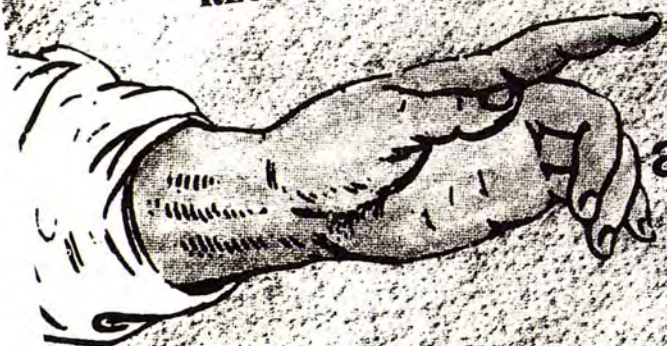
La I Mostra per a Professionals de l'ensenyament, està organitzada per IFEBAL i STEI.

La principal finalitat és mostrar als professionals i persones relacionades amb l'ensenyament, tot el material disponible i adient per a l'escola, col·legis, instituts, acadèmies, A.P.As, facultats, etc.

No dubtam que si podem reunir en un recinte acondicionat, des de llibres fins a mobiliari escolar, haurem facilitat molt les coses als ensenyants.

L'altre aspecte que dóna interès a la mostra és el caràcter cultural i de trobada d'ensenyants que sens dubte hi haurà al recinte, dins el que, tenim previst hi hagi conferències, col·loquis, debats i qualsevol acte que pugui ésser d'interès per als educadors, associacions de pares, acadèmies, etc.

RECINTE FIRAL DEL POLÍGON DE LLEVANT DEL 1 AL 4 DE MARÇ

DIDÀCTICA '89
I MOSTRA PER A PROFESSIONALS DE L'ENSENYAMENT

Una fira per als educadors

Oberta a,

INFORMÀTICA - LLIBRES, JOGUINES, MÚSICA, ESPORT, ALIMENTACIÓ, MOBILIARI, AUDIOVIDUALS, PAPERERIA I ALTRES coma, mitjans de comunicació, turisme escolar, construcció escolar, reprografia, instrumental de laboratori, arts plàstiques, higiene i salut, assessorament psicològic i pedagògic, etc.

Una Mostra imprescindible per als professors i responsables de l'educació en general.

Per estar al dia en la reforma de l'ensenyança.